

Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

**Národný akčný plán pre energiu
z obnoviteľných zdrojov**

(Slovenská republika)

6. 10. 2010

OBSAH

<u>6. 10. 2010.....</u>	<u>1</u>
<u>Obsah</u>	<u>2</u>
<u>Zoznam skratiek.....</u>	<u>3</u>
<u>1. Zhrnutie národnej politiky v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.....</u>	<u>5</u>
<u>2. Očakávaná konečná spotreba energie v období rokov 2010 až 2020.....</u>	<u>9</u>
<u>3. Ciele a trajektórie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.....</u>	<u>10</u>
<u>3.1. Celkový národný cieľ.....</u>	<u>10</u>
<u>3.2. Sektorové ciele a trajektórie.....</u>	<u>11</u>
<u>4. Opatrenia na dosiahnutie cieľov.....</u>	<u>14</u>
<u>4.1. Prehľad všetkých politík a opatrení zameraných na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov.....</u>	<u>14</u>
<u>4.2. Osobitné opatrenia na splnenie požiadaviek podľa článkov 13, 14, 16 a článkov 17 až 21 smernice 2009/28/ES.....</u>	<u>16</u>
<u>5.1. Celkový očakávaný príspevok jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a k splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie, tepla a chladu a v doprave.....</u>	<u>70</u>
<u>5.3. Hodnotenie vplyvov (nepovinné).....</u>	<u>73</u>
<u>5.4. Príprava národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov a pokračovanie v jeho realizácii.....</u>	<u>73</u>
<u>Štatistický úrad SR vedie energetickú štatistiku. Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR pri sledovaní potrebných ukazovateľov vychádza z tejto štatistiky. V prípade potreby sledovania ukazovateľov individuálnych opatrení a nástrojov je možné doplniť súčasné vedenie energetickej štatistiky na Štatistickom úrade SR alebo zaviesť sledovanie vybraných ukazovateľov v rámci Ministerstva hospodárstva a výstavby SR.....</u>	<u>74</u>

ZOZNAM SKRATIEK

BPEJ – Bonitované pôdno-ekologické jednotky
CO – oxid uhoľnatý
CZT – centralizované zásobovanie teplom
DPH – daň z pridanej hodnoty
DS – distribučná sústava
EHPA – Európska asociácia tepelných čerpadiel
EHS – Európske hospodárske spoločenstvo
EN – európska norma
EP – Európsky parlament
ES – európske spoločenstvo
ESTIF – European Solar Thermal Industry Federation
ETBE – etyl-terc-butyl-éter
EÚ – Európska únia
GWh – gigawatthodina
ha – hektár
IT – informačné technológie
kg – kilogram
kPa – kilopascal
ktoe – kilo toe - tisíc ton ropného ekvivalentu, 1 ktoe = 41,868 TJ
kV – kilovolt
KVET – kombinovaná výroba elektriny a tepla
kW – kilowatt
kWh – kilowatthodina
m – meter
MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky
mg – miligram
MHV SR – Ministerstvo hospodárstva a výstavby Slovenskej republiky
MJ – megajoule
MP SR – Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MPŽPRR SR – Ministerstvo pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MSP – malé a stredné podniky
MW – megawatt
MWh – megawatthodina
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NLC – Národné lesnícke centrum
NREAP – National renewable action plan
OZE – obnoviteľné zdroje energie
PDS – prevádzkovateľ distribučných sústav
PPA – Poľnohospodárska platobná agentúra
PS – prenosová sústava
PVE – prečerpávací vodná elektrárň
SEPS – Slovenská elektrizačná prenosová sústava
SIEA – Slovenská inovačná a energetická agentúra
SPP – Slovenský plynárenský priemysel
SR – Slovenská republika

SSE-D – Stredoslovenská energetika – distribúcia
STN – slovenská technická norma
SÚTN – Slovenský ústav technickej normalizácie
ŠEI – Štátna energetická inšpekcia
t – tona
TJ – terajoule; $1 \text{ TJ} = 10^{12} \text{ J}$
TTP – trvalé trávne porasty
URSO – Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
VÚC – Vyšší územný celok
VÚEPP – Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
ZPH – zákonné požiadavky na hospodárenie
ZSE – Západoslovenská energetika

1. ZHRNUTIE NÁRODNEJ POLITIKY V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

Zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na výrobe elektriny a tepla s cieľom vytvoriť primerané doplnkové zdroje potrebné na krytie domáceho dopytu je jednou zo základných priorít Energetickej politiky SR, ktorá bola schválená v roku 2006.

OZE a energetická bezpečnosť

Plynová kríza začiatkom roka 2009 bola bezprecedentnou situáciou, kedy boli dodávky ruského plynu cez Ukrajinu pre Slovensko na niekoľko dní úplne zastavené. Počas tohto obdobia krízy sa z dôvodu vysokého stupňa závislosti tepelného sektora na zemnom plyne ukázala zraniteľnosť bezpečnosti zásobovania teplom. Vzhľadom na zásoby jednotlivých energetických zdrojov na území SR možno konštatovať, že úlohu pri znížení celkovej závislosti od dovozu zemného plynu môžu zohrávať len obnoviteľné zdroje energie a v rámci nich najmä biomasa.

Potvrďuje sa, že využívanie OZE ako domácich energetických zdrojov zvyšuje do určitej miery bezpečnosť a čiastočnú diverzifikáciu dodávok energie a súčasne znižuje závislosť ekonomiky od nestabilných cien ropy a zemného plynu. Ich využívanie je založené na vyspelých a environmentálne šetrných technológiách a prispieva k znižovaniu emisií skleníkových plynov a škodlivín.

OZE a diverzifikácia priemyslu

OZE prispievajú k posilneniu a diverzifikácii štruktúry priemyslu a poľnohospodárstva. V prípade aktívnej politiky podpory je možné počiatočnú etapu dovozu zahraničných technológií a know-how skrátiť a otvoriť priestor pre investície do výroby a montáže komponentov, celých systémov až po založenie výskumných kapacít prepojených na univerzity. OZE podporujú inováciu a rozvoj informačných technológií, otvárajú priestor pre nové smerovania a sú jedným z pilierov budovania znalostnej ekonomiky. Racionálny manažment domácich obnoviteľných zdrojov energie je v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, čím sa stáva jedným z pilierov zdravého ekonomického vývoja spoločnosti.

Riziká OZE

Využívanie OZE okrem uvádzaných výhod prináša aj určité riziká. Najvýznamnejšie riziko vyplýva z povahy týchto energetických zdrojov. Výroba elektriny zo slnečnej a veternej sa vyznačuje fluktuáciou výroby, ktorá negatívne ovplyvňuje bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzkovania elektrizačnej sústavy. Výrobcovia elektriny z OZE vytvárajú odchýlky od plánovanej výroby, za ktoré nenesú zodpovednosť. Vykrývanie odchýlok ako aj riziko ich vplyvu na bezpečnosť elektrizačnej sústavy sa prenáša na prevádzkovateľov sústav.

Ďalším rizikom je významné zdraženie elektriny. Podpora výroby elektriny z OZE v Slovenskej republike je založená na výkupnej cene elektriny, ktorú výrobcovia dostávajú za vyrobenú elektrinu. Výkupná cena sa stanovuje s ohľadom na primeranú návratnosť investície. Vplyvom dynamického zníženia ceny fotovoltaických (PV) modulov sa v mnohých krajinách, ktoré majú systém výkupných cien, pozornosť investorov sústredila na využívanie slnečnej energie. Výrazné zníženie cien PV modulov tak vytvorilo nadmerné zisky (windfall profits) investorov. Výkupná cena elektriny zo slnečnej energie, ktorá je niekoľkonásobne vyššia ako trhovú cenu elektriny, sa významne premieta do ceny elektriny.

Tieto riziká bude eliminovať nový prístup k výstavbe zdrojov, ktoré sa vyznačujú fluktuáciou výroby. Medzi opatrenia patrí aj vytvorenie systému tendrov tak, aby výstavba zdrojov, ktoré vytvárajú uvedené riziká bola v zhode s očakávanými príspevkami výroby, ktoré sú uvedené v kapitole 5.

Východisková situácia

V sektore výroby elektriny z OZE dominuje výroba elektriny vo veľkých vodných elektrárňach, ktorá predstavuje viac ako 90 % zo všetkých zdrojov využívajúcich OZE. Z tohto dôvodu bola výroba elektriny z OZE v posledných rokoch značne závislá od vodných elektrární.

Na podporu výroby elektriny z OZE bol v roku 2009 schválený zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE). Uvedený zákon zlepšil fungovanie trhu s elektrinou v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a vytvoril stabilné podnikateľské prostredie. Zabezpečil dlhodobú garanciu výkupných cien na 15 rokov a zároveň zadal aj smerovanie pri výrobe elektriny z OZE, pretože zvýhodnil výstavbu malých a decentralizovaných zariadení.

Rast cien fosílnych neobnoviteľných palív, ktorého odrazom bola najvyššie dosiahnutá cena ropy v polovici roka 2008, posunul biomasu ako energetickú alternatívu do centra ekonomickej a politickej pozornosti. V sektore tepla bol v posledných rokoch zaznamenaný značný nárast jej využívania, čo dáva predpoklad, že aj v najbližších rokoch to bude najviac využívaný OZE. Navyše na Slovensku sú veľké produkčné kapacity na výrobu peliet a brikiet, ktoré väčšinu svojej produkcie musia umiestňovať na zahraničné trhy. To dáva záruku, že aj pri rýchlo rastúcom počte inštalovaných kotlov na biomasu nebude problém so zabezpečením týchto palív.

Strategické smerovanie opatrení

Pri projekcii využívania obnoviteľných zdrojov energie sa zohľadnil princíp minimalizácie nákladov pri integrovanom prístupe využívania obnoviteľných zdrojov energie a zníženia emisií skleníkových plynov. To znamená, že vhodnou kombináciou OZE a nízko uhlíkových technológií sa bude znižovať spotreba fosílnych palív, teda aj emisie skleníkových plynov. Prioritou budú technológie, ktorých využitie vedie k cenám energií blízkym trhovým s ohľadom na únosnú konečnú cenu energie.

Prioritou je biomasa, ktorej využívanie dokáže cenovo v mnohých prípadoch konkurovať fosílnym palivám. Zvýšenie jej využívania, energetické úspory ako aj využitie geotermálnej a slnečnej energie povedie k zníženiu spotreby zemného plynu pri vykurovaní.

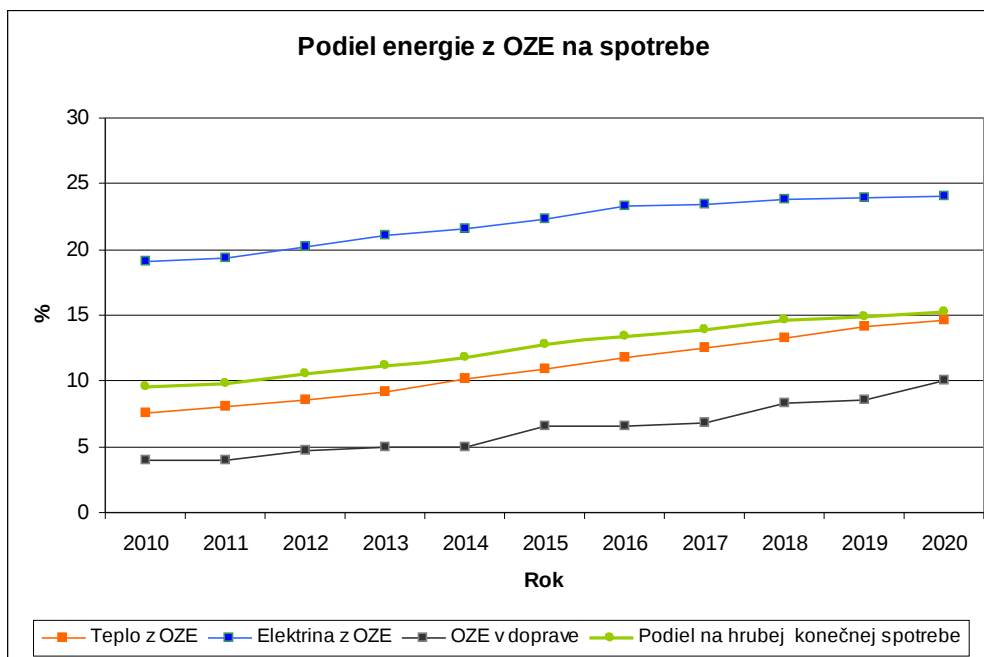
Legislatívne boli vytvorené aj podmienky pre podporu využívania zušľachteného druhu bioplynu – biometánu. Po splnení technických podmienok je umožnený prednostný prístup biometánu do distribučnej siete a jeho distribúcia. Podpora sa poskytuje výrobcovi elektriny z biometánu, ktorý vyrába elektrinu v kombinovanej výrobe. Doplnením legislatívy je potrebné výrobcovi biometánu garantovať odber biometánu, ak spĺňa všetky náležitosti účastníka trhu s plynom.

Klimatické zmeny majú dopad aj na intenzitu zrážkovej činnosti, ktorej dôsledkom sú povodne. Preventívnym opatrením pred povodňami je budovanie vodných elektrární, ktoré sú zosúladené s plánmi na protipovodňovú ochranu a preto aj využitie zostávajúceho hydroenergetického potenciálu je prioritou.

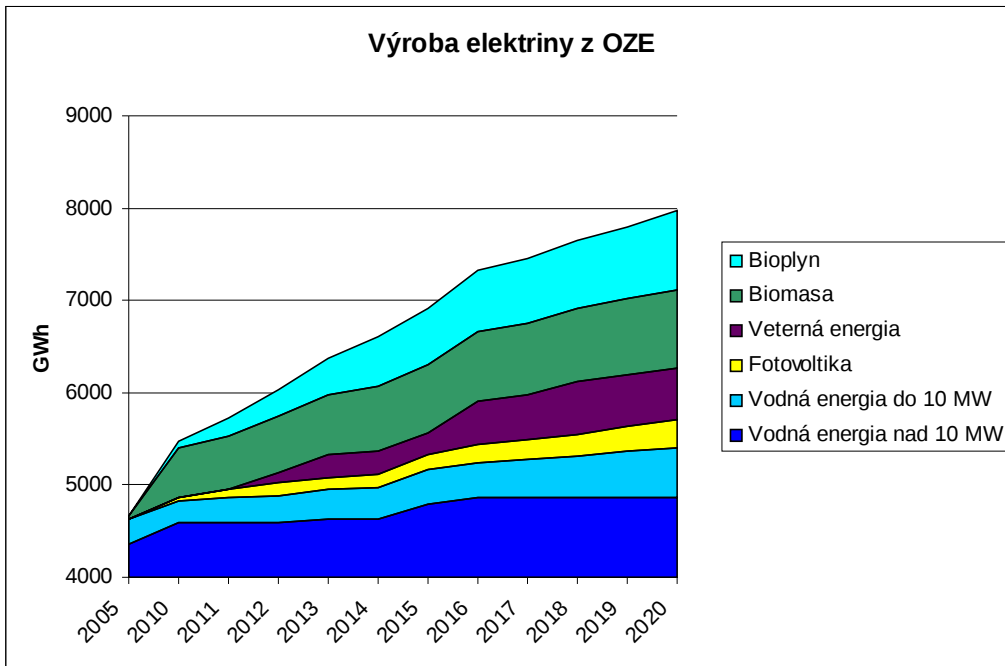
V oblasti biopalív sa očakáva významný nárast biopalív II. generácie okolo roku 2020, čo značne prispeje k plneniu cieľa 10 % v doprave. Aj v prípade postupného uvádzania elektromobilov na trh po roku 2015 je tu predpoklad, že príspevok k dosiahnutiu cieľa bude nižší ako v prípade II. generácie biopalív.

Smerovanie SR pri využívaní OZE je vyjadrené v Stratégii energetickej bezpečnosti SR, ktorá bola schválená v roku 2008 a ktorá uvádza, že najväčšiu perspektívu do roku 2020 majú OZE pre výrobu tepla a chladu.

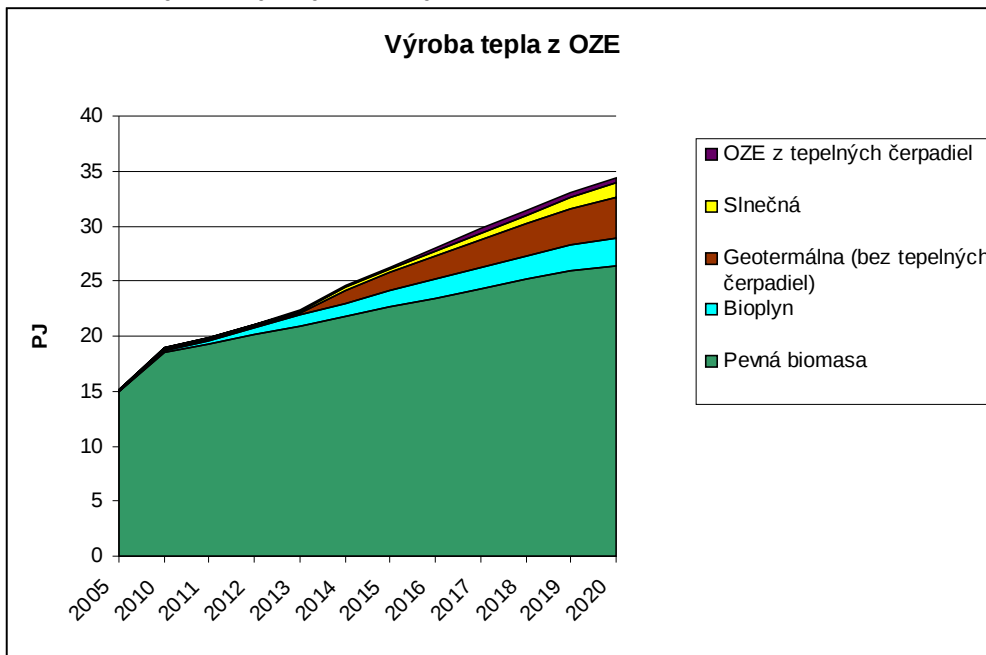
Grafické znázornenie príspevkov OZE do roku 2020

Graf č. 1 Podiel OZE v sektore tepla, elektriny, doprave a na celkovej hrubej konečnej spotrebe

Graf č. 2 Projekcia výroby elektriny z OZE

Graf č. 3 Projekcia výroby tepla z OZE

2. OČAKÁVANÁ KONEČNÁ SPOTREBA ENERGIE V OBDOBÍ ROKOV 2010 AŽ 2020

Tabuľka 1: Očakávaná hrubá konečná spotreba energie SR pri výrobe tepla a chladu, výrobe elektrickej energie a v doprave do roku 2020 s prihliadnutím na vplyv opatrení v oblasti energetickej účinnosti a úspory energie v období rokov 2010 až 2020 (ktoe)

	2005	2010		2011		2012		2013		2014	
	základný rok	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti
(1) výroba tepla a chladu [ktoe]	6 162	5 971	5 971	6 019	5 923	6 067	5 876	6 114	5 828	6 162	5 780
(2) elektrická energia [ktoe]	2 412	2 460	2 460	2 603	2 556	2 650	2 586	2 698	2 617	2 747	2 649
(3) doprava v zmysle článku 3 ods. 4 písm. a [ktoe]	1 744	2 221	2 221	2 269	2 245	2 341	2 293	2 436	2 341	2 508	2 409
(4) hrubá konečná spotreba energie [ktoe]	10 199	10 653	10 653	10 891	10 724	11 058	10 755	11 249	10 786	11 417	10 838

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	referenčný scenár	Scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti	referenčný scenár	scenár doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti
	6 210	5 732	6 258	5 685	6 306	5 661	6 353	5 637	6 401	5 613	6 449	5 613
	2 796	2 681	2 846	2 713	2 898	2 745	2 950	2 778	3 003	2 812	3 057	2 866
	2 556	2 449	2 627	2 491	2 699	2 532	2 794	2 603	2 866	2 675	2 938	2 747
	11 562	10 862	11 731	10 888	11 902	10 938	12 098	11 018	12 270	11 100	12 443	11 226

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

3. CIELE A TRAJEKTÓRIE V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

3.1. Celkový národný cieľ

Očakávané množstvo energie z obnoviteľných zdrojov zodpovedajúce cieľu 14 % na rok 2020 bolo vypočítané z očakávanej celkovej upravenej spotreby energie podľa scenára doplnkových opatrení v oblasti energetickej účinnosti (tab. 1). Údaje v tab. 1 sú expertnými odhadmi Ministerstva hospodárstva SR. Očakávané množstvo energie z obnoviteľných zdrojov predstavuje pre Slovensko hodnotu 1 572 ktoe (66 PJ).

Tabuľka 2: Celkové národné ciele pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v údajoch za roky 2005 a 2020

(A) Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v roku 2005 (S2005) (v %)	6,7 %
B) Cieľová hodnota energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v roku 2020 (S2020) (v %)	14,0 %
(C) Očakávaná celková upravená spotreba energie v roku 2020	11 226
(D) Očakávané množstvo energie z obnoviteľných zdrojov zodpovedajúce cieľu na rok 2020 (vypočítané ako B x C)	1 572

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

3.2. Sektorové ciele a trajektórie

Podľa článku 4 ods. 1 smernice 2009/28/ES sú členské štáty povinné stanoviť svoje ciele pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov v roku 2020 v týchto sektoroch:

- výroba tepla a chladu;
- výroba elektrickej energie;
- doprava.

Súhrn týchto troch sektorových cieľov, prepočítaný do očakávaného objemu (ktoe) vrátane plánovaného využívania opatrení flexibility, musí byť aspoň taký vysoký ako očakávané množstvo energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré zodpovedá cieľu členského štátu na rok 2020. Okrem toho musí byť cieľ v oblasti dopravy zlučiteľný s požiadavkami článku 3 ods. 4 smernice 2009/28/ES, podľa ktorého musí podiel energie z obnoviteľných zdrojov v doprave predstavovať aspoň 10 %.

Tabuľka 3: Národný cieľ na rok 2020 a odhadovaná trajektória energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe tepla a chladu, výrobe elektrickej energie a v doprave

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obnoviteľné zdroje energie - výroba tepla a chladu (%)	6,1	7,6	8,0	8,5	9,2	10,2	10,9	11,7	12,5	13,3	14,1	14,6
Obnoviteľné zdroje energie – výroba elektriny (%)	16,7	19,1	19,3	20,2	21,0	21,5	23,0	23,3	23,3	23,7	23,9	24,0
Obnoviteľné zdroje energie – doprava (%) *	0,6	4,1	4,2	4,3	4,4	5,0	6,0	6,3	6,8	8,3	8,5	10,0
Celkový podiel obnoviteľných zdrojov energie (%)	6,7	9,5	8,2	8,2	8,9	8,9	10,0	10,0	11,4	11,4	13,2	14,0
Z čoho mechanizmus spolupráce predstavuje (%)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prebytok pre mechanizmus spolupráce (%)			1,7	2,2	2,1	2,9	2,8	3,3	2,5	3,2	1,7	1,3
Ako časť B prílohy I k smernici			2011-2012		2013-2014		2015-2016		2017-2018			2020
			S ₂₀₀₅ +20 % (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ +30 % (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ + 45% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ +65% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)			S ₂₀₂₀
Minimálna trajektória obnoviteľných zdrojov energie (%)			8,2		8,9		10,0		11,4			14,0
Minimálna trajektória obnoviteľných zdrojov energie (ktoe)			881		962		1 088		1 252			1 572

* dosiahnutie cieľa v súlade s článkom 3 ods. 4 smernice 2009/28/ES

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celkový podiel OZE bez mechanizmu spolupráce (%)	6,7	9,5	9,9	10,4	11,0	11,8	12,8	13,3	13,9	14,6	14,9	15,3

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

Členské štáty musia okrem stanovenia sektorových cieľov na rok 2020 opísať aj trajektóriu očakávaného rastu využívania obnoviteľných zdrojov energie v jednotlivých sektoroch v rokoch 2010 a 2020. Sektorové ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré sa týkajú výroby tepla a chladu, ako aj sektorové trajektórie, sú odhadmi.

Výpočtové tabuľky 4a a 4b poskytujú usmernenia na zostavenie tabuľky 3. Tabuľka 4a predstavuje plánovanú spotrebu OZE podľa jednotlivých sektorov. Tabuľka 4b ukazuje očakávaný príspevok OZE k doprave v rámci cieľa v doprave.

Tabuľka 4a: Výpočtová tabuľka pre príspevok energie z obnoviteľných zdrojov v rámci jednotlivých sektorov ku konečnej spotrebe energie (ktoe)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(A) Očakávaná hrubá konečná spotreba OZE pri výrobe tepla a chladu	361	452	474	502	534	587	627	667	710	750	790	820
(B) Očakávaná hrubá konečná spotreba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	404	471	493	522	551	570	617	631	641	658	671	688
(C) Očakávaná konečná spotreba energie z obnoviteľných zdrojov v doprave	8	90	94	98	103	120	147	155	165	197	195	207
(D) Očakávaná celková spotreba energie z obnoviteľných zdrojov obnoviteľných zdrojov	772	1 013	1 061	1 122	1 188	1 277	1 391	1 453	1 516	1 605	1 656	1 715
(E) Očakávaný prenos obnoviteľných zdrojov energie do iných členských štátov			181	240	228	313	305	364	269	349	190	143
(F) Očakávaný prenos obnoviteľných zdrojov energie z iných členských štátov a tretích krajín		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(G) Očakávaná spotreba obnoviteľných zdrojov energie upravená pre cieľ (D)-(E)+(F)		1 013	879	882	960	965	1 086	1 089	1 247	1 256	1 466	1 572

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

Tabuľka 4b: Výpočtová tabuľka pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov v doprave (ktoe)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(C) Očakávaná spotreba obnoviteľných zdrojov energie v doprave	8	90	94	98	103	120	147	155	165	197	195	207
(H) Očakávané obnoviteľné zdroje energie na výrobu elektrickej energie v cestnej doprave	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	4	5
(I) Očakávaná spotreba biopalív vyrobených z odpadu, zvyškov, nepotravinového celulózoového a lignocelulózoového materiálu v doprave	0	0	0	0	0	0	0	1	1	14	27	60
(J) Očakávaný príspevok obnoviteľných zdrojov energie k doprave v rámci cieľa obnoviteľných zdrojov energie v doprave: $(C)+(2,5-1) \times (H)+(2-1) \times (I)$	8	90	94	98	103	120	147	158	169	216	228	275

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

4. OPATRENIA NA DOSIAHNUTIE CIEĽOV

4.1. Prehľad všetkých politík a opatrení zameraných na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov

Tabuľka 5: Prehľad všetkých politík a opatrení

Por. číslo	Názov a referencia opatrenia <i>Odkaz na kapitolu</i>	Druh opatrenia	Očakávaný výsledok	Cieľová skupina a/ alebo činnosť	Existujúce (E) alebo plánované (P)	Dátum začiatku a konca opatrenia
1.	Povinné primiešavanie biozložiek do motorových palív <i>Kap. 4.5.</i>	finančné regulačné	zvýšenie využívania OZE v doprave	výrobcovia motorových palív	E	2006 →*
2.	Podpora využívania OZE v podnikateľskom sektore <i>Kap. 4.4.</i>	finančné	výroba elektriny a tepla z OZE	investori	E	2007 - 2013
3.	Podpora využívania OZE v domácnostiach <i>Kap. 4.2.3. e)</i>	finančné	1. inštalácia kotlov na biomasu 2. inštalácia slnečných kolektorov	domácnosti	E	2009 - 2015
4.	Podpora výroby elektriny prostredníctvom výkupných cien <i>Kap. 4.3</i>	legislatívne, regulačné	zvýšenie výroby elektriny o 2,5 TWh	investori	E	2009 →
5.	Prístup biometánu do plynárenskej siete <i>Kap. 1</i>	regulačné	výroba biometánu	využívanie poľnohospodárskej biomasy	E	2009 →
6.	Garancia povinného výkupu biometánu <i>Kap. 4.6.2. e)</i>	legislatívne, regulačné	výroba biometánu v objeme 60 ktoe	využívanie poľnohospodárskej biomasy	P	2011 →
7.	Zaviesť systém tendrov na výstavbu zdrojov s fluktuáciou výroby elektriny <i>Kap. 4.3</i>	legislatívne, regulačné	eliminácia rizika ohrozenia bezpečnosti a spoľahlivosti elektrizačnej sústavy	investori	P	2011 →
8.	Podpora pestovania rýchlorastúcich drevín	legislatívne, regulačné	zvýšenie ponuky biomasy	poľnohospodárske podniky	P	2011 →

	Kap. 4.6.2. c)					
9.	Rast produkcie drevnej suroviny Kap. 4.6.2. f)	legislatívne, regulačné	zvýšenie ponuky biomasy	lesné podniky	P	2011 →
10.	Podpora OZE v stavebnom sektore Kap. 4.2.3 e)	legislatívne, regulačné	výroba tepla	investori	P	2011 →
11.	Vytvorenie systému udeľovania osvedčení pre inštalatérov Kap. 4.2.5	regulačné	zvýšenie kvality zariadení na výrobe tepla	inštalatéri	P	2012 →
12.	Povinné využívanie OZE v nových a rekonštruovaných objektoch Kap. 4.2.3 f)	regulačné	výroba tepla	projektanti	P	2012 →
13.	Minimálne množstvo v nových a rekonštruovaných objektoch Kap. 4.2.3 g)	regulačné	výroba tepla a elektriny	projektanti	P	2013 →
14.	Podpora rekonštrukcie rozvodov tepla Kap. 4.2.9. b)	finančné	úspora energie, stimulácia centrálného zásobovania teplom	investori	P	2014 - 2020
15.	Podpora využívania OZE v podnikateľskom sektore Kap. 4.4.	finančné	výroba tepla z OZE	investori	P	2014 - 2020
16.	Podpora OZE na vykurovanie a chladenie vo verejných budovách Kap. 4.2.3 d)	finančné	výroba tepla a chladu vo verejných budovách	verejná správa	P	2014 - 2020

* → koniec opatrenia neohraničený

4.2. Osobitné opatrenia na splnenie požiadaviek podľa článkov 13, 14, 16 a článkov 17 až 21 smernice 2009/28/ES

4.2.1. Administratívne postupy a územné plánovanie (článok 13 ods. 1 smernice 2009/28/ES)

a) Zoznam právnych predpisov, ktoré sa týkajú postupov schvaľovania, vydávania osvedčení a povolení a územného plánovania:

- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou v znení neskorších predpisov
- územné plány príslušných obcí, všeobecne záväzné nariadenia obcí.

b) Prehľad orgánov a ich právomocí

Zodpovedné ministerstvá/ orgány	Kompetencie
Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR (MHV SR)	vydanie osvedčenia o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky SR vydanie osvedčenia o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení alebo jej časti s dlhodobou koncepciou energetickej politiky SR
Ministerstvo pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR (MPŽPRR SR)	posudzovanie vplyvu investičného zámeru na životné prostredie
Ministerstvo vnútra SR	ústredný orgán štátnej správy pre stavebné úrady
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (URSO)	vydanie povolenia na podnikanie
Stavebné úrady	územné plánovanie a stavebné konanie

c) Plánovaná revízia zameraná na prijatie primeraných opatrení podľa článku 13 ods. 1 smernice 2009/28/ES

Súčasný administratívny postup a predpisy sú v súlade s článkom 13 ods. 1 smernice 2009/28/ES, plánuje sa však v krátkodobom horizonte ich revízia. Zo strany ústredných

orgánov pri schvaľovaní, vydávaní osvedčení a povolení, ktoré sa uplatňujú vo vzťahu k zariadeniam a súvisiacim infraštruktúram prenosových a distribučných sústav na výrobu elektrickej energie, tepla a chladu z obnoviteľných zdrojov, ako aj vo vzťahu k procesu premeny biomasy na biopalivá alebo na iné energetické produkty, sa nevyskytujú nepotrebné prekážky a neprimerané požiadavky. Vzhľadom na vysoký záujem o výstavbu zdrojov s fluktuáciou výroby sa navrhnu jednoznačné kritériá na vydávanie osvedčení.

- d) Súhrn existujúcich a plánovaných opatrení na regionálnych/miestnych úrovniach (v prípade potreby):

Vhodným dokumentom pre rozvoj OZE na miestnej úrovni je *Koncepcia rozvoja obce v tepelnej energetike*. V zmysle zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike je na úrovni miest a obcí povinnosť vypracovania takejto koncepcie pre obec nad 2 500 obyvateľov, ak na jej území pôsobí dodávateľ alebo odberateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi. Koncepcia má byť vypracovaná v súlade s dlhodobou koncepciou energetickej politiky Slovenskej republiky a v rozsahu metodického usmernenia Ministerstva hospodárstva a výstavby SR č. 952/2005-200.

Koncepcia rozvoja obce v tepelnej energetike sa po schválení obecným zastupiteľstvom stáva odvetvovou koncepciou obce a použije sa pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie obce. Nie všetky mestá tento nástroj dostatočne využívajú, o čom svedčí nelogické odpájanie sa odberateľov tepla od centrálnej dodávky a nekoordinovaná výstavba nových zdrojov tepla technicky a environmentálne neopodstatnených v dosahu existujúcich systémov centralizovaného zásobovania teplom.

Predpokladalo sa, že spracovaná *Koncepcia rozvoja obce v tepelnej energetike* sa stane závažným strategickým dokumentom, na základe ktorého bude usmerňovaný rozvoj zásobovania teplom na území obce (mesta) na najbližšie roky.

- e) Vyskytli sa nepotrebné prekážky alebo neprimerané požiadavky týkajúce sa postupov schvaľovania, vydávania osvedčení a povolení, ktoré sa uplatňujú vo vzťahu k zariadeniam a súvisiacim infraštruktúram prenosových a distribučných sústav na výrobu elektrickej energie, tepla a chladu z obnoviteľných zdrojov, ako aj vo vzťahu k procesu premeny biomasy na biopalivá alebo na iné energetické produkty? Ak áno, o aké prekážky ide?

Zvýšené požiadavky na postupy sa týkajú výstavby infraštruktúr prenosových a distribučných sústav, pri ktorých povoľovacie procesy trvajú dlhší čas.

- f) Ktorá úroveň správy (miestna, regionálna alebo národná) je zodpovedná za schvaľovanie a vydávanie osvedčení a povolení pre zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a za územné plánovanie?

Osvedčenie o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky SR (v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike) vydáva rozhodnutím Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR. Zariadenia na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW, ktoré využívajú iný primárny energetický zdroj ako je slnečná energia a zariadenia na výrobu elektriny zo slnečnej energie umiestnené na budove s celkovým

inštalovaným výkonom do 100 kW, osvedčenie nepotrebujú. Osvedčenie je dokladom pre územné rozhodnutie a stavebné konanie.

Výstavbu sústavy tepelných zariadení s celkovým inštalovaným tepelným výkonom do 10 MW možno uskutočniť len na základe záväzného stanoviska obce o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení s *Koncepciou rozvoja obce v tepelnej energetike*.

Výstavbu sústavy tepelných zariadení alebo jej časti s celkovým inštalovaným tepelným výkonom 10 MW a viac možno uskutočniť len na základe Osvedčenia o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení alebo jej časti s dlhodobou koncepciou Energetickej politiky Slovenskej republiky. Toto osvedčenie vydáva MHV SR.

Povolenia na podnikanie v energetike vydáva URSO.

Orgánmi územného plánovania sú obce, samosprávne kraje a krajské stavebné úrady.

- g) Ako sa zabezpečí sprístupnenie komplexných informácií o spracovaní žiadostí o schválenie a vydanie osvedčenia a povolenia a o pomoci poskytovanej žiadateľom? Aké informácie a pomoc sú dostupné potenciálnym žiadateľom o nové zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v súvislosti s ich žiadosťami?

Pri vydávaní osvedčenia sú na internetovej stránke sprístupnené Kritériá pre vydávanie osvedčení. Zoznam vydaných osvedčení je pravidelne aktualizovaný a uverejňovaný na internetovej stránke MHV SR. Informácie sú dostupné žiadateľom na internetovej stránke MHV SR.

- h) Ako je uľahčená horizontálna koordinácia medzi rôznymi správnymi orgánmi zodpovednými za rôzne časti povolenia? Koľko procedurálnych opatrení je potrebných na získanie konečného schválenia/oprávnenia/povolenia? Existuje jedno kontaktné miesto pre koordináciu všetkých opatrení? Sú harmonogramy na spracovanie žiadostí oznámené vopred? Aký je priemerný čas na získanie rozhodnutia o žiadosti?

Pri výstavbe je potrebné získať stavebné povolenie v rámci stavebného konania. Stavebný úrad ako správny orgán je kontaktné miesto pre koordináciu všetkých potrebných náležitostí.

Postupuje podľa správneho konania v zmysle zákona č. 71/1967Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, v ktorom sú určené lehoty na spracovanie žiadostí.

- i) Zohľadňujú sa pri schvaľovacích postupoch špecifiká rôznych technológií na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov? Ak áno, opíšte ako. Ak nie, plánujete ich v budúcnosti zohľadniť?

Pri schvaľovacích postupoch sa nezohľadňujú špecifiká rôznych technológií.

- j) Existujú konkrétne postupy, napríklad jednoduché oznámenia, pre maloobjemové decentralizované zariadenia (ako sú solárne panely na budovách alebo kotle na biomasu v budovách)? Ak áno, aké sú procedurálne opatrenia? Sú tieto pravidlá verejne dostupné občanom? Kde sú uverejnené? Plánuje sa do budúcnosti zavedenie postupov jednoduchého oznámenia? Ak áno, pre ktoré druhy zariadení/systému? (Je možné čisté meranie?)

Stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia (oznámenia) stavebnému úradu. Stavebnému úradu stačí ohlásenie najmä v týchto prípadoch:

- pri jednoduchej stavbe, jej prístavbe a nadstavbe, ak tak určil stavebný úrad v územnom rozhodnutí,
- pri drobných stavbách, ktoré plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie,
- pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nemení sa spôsob užívania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti.

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov jasne vymedzuje procedúry výstavby energetických zariadení.

k) Kde sú uverejnené poplatky za žiadosti o schvaľovanie/oprávnenie/povolenie pre nové zariadenia? Týkajú sa administratívnych nákladov spojených s udelením takýchto povolení? Plánujú sa tieto poplatky preskúmať?

Poplatky sú stanovené zákonom č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. Uverejnené sú aj v Kritériách pre vydávanie osvedčení. Tieto poplatky sa neplánujú preskúmať.

l) Majú miestne a regionálne správne orgány pri plánovaní, projektovaní, výstavbe a rekonštrukcii priemyselných a obytných oblastí k dispozícii oficiálne usmernenia na inštaláciu zariadení a systémov využívajúcich obnoviteľné zdroje energie na výrobu elektrickej energie, tepla a chladu vrátane diaľkového vykurovania a chladenia? Ak takéto oficiálne usmernenia nie sú k dispozícii alebo ak nie sú dostatočné, ako a kedy sa vyrieši táto potreba?

Podpora inštalácií zariadení využívajúcich OZE na miestnej úrovni je vyjadrená v *Koncepcii rozvoja obce v tepelnej energetike*. Bližší opis uvedenej koncepcie je v písmene d). Z dôvodu nedostatočnej nadväznosti koncepcií na rozvoj OZE je potrebné prijať v krátkodobom horizonte usmernenia smerujúce k zvyšovaniu podielu OZE pri výrobe tepla.

m) Existujú konkrétne školenia pre osoby poverené riadením postupov schvaľovania, vydávania osvedčení a povolení pre zariadenia využívajúce energiu z obnoviteľných zdrojov?

Konkrétne školenia pre osoby poverené riadením postupov schvaľovania, vydávania osvedčení a povolení pre zariadenia využívajúce energiu z obnoviteľných zdrojov zatiaľ neboli uskutočnené.

4.2.2. Technické špecifikácie (článok 13 ods. 2 smernice 2009/28/ES)

Musia technológie na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov spĺňať isté normy kvality, aby mohli čerpať výhody zo schém podpory? Ak áno, ktoré zariadenia a aké normy kvality? Existujú národné, regionálne normy, ktoré presahujú rámec európskych noriem?

Zo štátneho rozpočtu Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR poskytuje dotácie pre kotly na biomasu a slnečné kolektory pre domácnosti. Inštalované zariadenia musia spĺňať stanovené technické parametre.

Pre slnečné kolektory je to certifikát Solar Keymark a minimálny energetický zisk 525

kWh/rok vzťahnutom na jeden m² plochy apertúry za definovaných podmienok.

Technické parametre pre možnú podporu kotla na biomasu odrážajú environmentálne požiadavky a nie je určený na spaľovanie alebo spoluspaľovanie fosílnych palív. Podporované druhy kotlov na biomasu: kotol určený na spaľovanie drevných peliet, drevných brikiet, drevných štiepok a kusového dreva so systémom splyňovania. Všetky tieto druhy musia spĺňať nasledujúce technické požiadavky:

- Účinnosť kotla určená priamou metódou a potvrdená pre daný typ kotla akreditovanou európskou skúšobňou je minimálne 84 %.
- Emisné hodnoty potvrdené akreditovanou európskou skúšobňou prepočítané na normálne podmienky (tlak 101,325 kPa, teplota 0°C, suchý plyn) a vzťažnú hodnotu kyslíka 10 % nepresahujú
 - o pre oxid uhoľnatý (CO): 1 500 mg/m³,
 - o pre pevné častice: 100 mg/m³.
- Kotol s automatickým dávkovaním paliva je vybavený ochranou proti spätnému vznieteniu.
- Kotol so systémom splyňovania je vybavený bezpečnostným výmenníkom tepla a plynulou reguláciou spaľovania.

Pri podpore technológií využívajúce OZE z iných schém podpory sa vyžaduje dodržiavanie európskych noriem. V SR nie sú národné alebo regionálne normy, ktoré presahujú rámec európskych noriem.

4.2.3. Budovy (článok 13 ods. 3 smernice 2009/28/ES)

Cieľom je zamerať sa na zvýšenie miestnych dodávok tepla a/alebo elektrickej energie do jednotlivých budov.

a) Odkaz na platné národné právne predpisy a súhrn miestnych právnych predpisov zahŕňajúcich zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov v stavebnom sektore:

- Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 17/2007 Z.z., § 4 ods. 2 (formálna požiadavka bez konkretizácie)
- Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov, §§ 12, 31, 32
- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
- Koncepcia rozvoja obce v tepelnej energetike

b) Zodpovedné ministerstvá a orgány:

- Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR,
- Ministerstvo životného prostredia SR,
- Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA),
- Štátna energetická inšpekcia (ŠEI),

- Úrad pre verejné obstarávanie,
- Úrad pre reguláciu sieťových odvetví,
- Slovenský ústav technickej normalizácie,
- samosprávy na regionálnej a lokálnej úrovni.

c) Revízia pravidiel

Novelizácia právnych predpisov bude vykonaná v súlade s transpozíciou Smernice č. 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES a prepracovaným znením smernice č. 2002/91/ES o energetickej hospodárnosti budov.

Zoznam príslušných právnych predpisov, ktoré je potrebné novelizovať:

- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE
- Zákon č. 555/2005 Z. z.
- Stavebný zákon
- Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z.

Revízia sa bude týkať aj zapracovania nasledujúcich požiadaviek:

- Požiadavky na využívanie určených minimálnych množstiev energie z OZE v nových budovách a v budovách, ktoré sú predmetom významnej obnovy v stavebných predpisoch vo vhodných prípadoch do 31.12.2014 (čl. 13, ods. 4 smernice 2009/28/ES)
- Požiadavky na vzorovú úlohu pre verejné nové budovy a budovy významne obnovované od 1.1.2012 (čl. 13, ods. 5 smernice 2009/28/ES)
- Požiadavky na energetickú účinnosť technických systémov nových budov a obnovovaných či modernizovaných systémov v existujúcich budovách v roku 2012 (čl. 8 smernice 2002/91/ES).

d) Súhrn existujúcich a plánovaných opatrení na regionálnych a miestnych úrovniach

Pre nové budovy pred začiatkom výstavby sa zabezpečí, aby sa v prípade dostupnosti zvažila a zohľadnila technická, environmentálna a hospodárska realizovateľnosť alternatívnych systémov, ako napríklad:

1. decentralizovaných systémov dodávky energie z obnoviteľných zdrojov;
2. kogenerácie;
3. blokového vykurovania alebo centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom, najmä ak sa pri ňom v úplnej miere alebo sčasti využíva energia z obnoviteľných zdrojov;
4. tepelných čerpadiel.

Sprísnenie požiadaviek stavebných predpisov, aby od 31. decembra 2020 všetky nové budovy boli budovami s takmer nulovou spotrebou energie a po 31. decembri 2018 verejné orgány,

ktoré sídlia v novej budove a vlastní novú budovu, zabezpečili, aby daná budova bola budovou s takmer nulovou spotrebou energie.

e) Otázka minimálnych úrovní pre využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v stavebných predpisoch

Minimálne úrovne využívania energie z OZE nie sú uvedené v stavebných predpisoch na národnej ani na regionálnej či lokálnej úrovni. Stavebné úrady musia rešpektovať *Koncepcie rozvoja obce v tepelnej energetike*.

Opatrenia zabezpečujúce nárast podielu OZE v stavebnom sektore

- zavedenie systému energetických auditov pre vybrané typy budov za špecifikovaných podmienok (okrem rodinných domov) a jeho previazanie na podporné programy
- vytvorenie metodiky pre využitie OZE na úrovni budov (čl. 14, ods. 5), jej záväzná aplikácia pre nové aj významne obnovované budovy (napr. projekt SENTRO a iné), integrované plánovanie a projektovanie budov
- vytvorenie metodiky pre využitie OZE na úrovni urbanistických celkov na regionálnej resp. lokálnej úrovni samospráv na základe nákladovej efektívnosti zásobovania teplom jednotlivých typov palív a energie
- zabezpečenie aktualizácie a kontroly naplňania *Koncepcie rozvoja obcí v tepelnej energetike*
- vytvorenie metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a jej povinná aplikácia pre nové budovy a primeraná pre existujúce budovy
- inštitucionalizácia systémov odbornej prípravy inštalatérov, ako je napr. EUCERT.HP (projekty QualiCert a iné) a iných systémov pre iné OZE (solárne kolektory, kotle na biomasu) a projektantov a architektov, aby boli schopní vyhodnotiť správnu kombináciu OZE a energetickej efektívnosti opatrení pri plánovaní, projektovaní, navrhovaní, výstavbe a rekonštrukcii budov s použitím nových vysoko účinných technológií a centralizovaného zásobovania teplom a chladom
- propagácia energetických služieb využívajúcich OZE v budovách (napr. EAST-GSR)
- podporný program pre kotle na biomasu a solárne kolektory v domácnostiach vrátane stanovených technických podmienok a špecifikácií (minimálny garantovaný energetický zisk za normalizovaných podmienok + Solar Keymark solárnych kolektorov, požiadavky na účinnosť a emisie kotlov na biomasu).

f) Plánovaný nárast využívania energie z OZE v budovách

Tabuľka 6: Odhadovaný podiel energie z obnoviteľných zdrojov v stavebnom sektore (v %)

	2005	2010	2015	2020
Obytný	1	4	7	12
Obchodný	1	2	4	8
Verejný	1	2	4	8
Priemyselný	1	1	2	3
SPOLU	1	3	5	9

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

g) Zohľadnenie povinnosti využívania minimálneho množstva energie z OZE v nových a novo rekonštruovaných budovách v energetickej politike

V súčasnosti nie sú v energetickej politike definované povinnosti pre nové a novo rekonštruované budovy. Aktualizovaná energetická politika, ktorej schválenie sa očakáva v roku 2011, zohľadní možnosti určenia minimálneho množstva energie z OZE v takýchto budovách.

h) Zohľadnenie povinnosti pri budovách verejného sektora

Budovy verejného sektora na národnej, regionálnej a miestnej úrovni majú slúžiť ako príklad tým, že budú využívať zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo tým, že sa od roku 2012 stanú budovami s nulovou spotrebou energie.

V prvom kroku v spolupráci so všetkými rezortmi vykoná pasportizácia vybraných budov, ktoré budú slúžiť ako vzor. Na základe analýzy možností, ktoré vedú k efektívnym riešeniam sa vyberú opatrenia, ktoré zabezpečia významné úspory v spotrebe energie a využívania OZE. Prioritou v najbližších rokoch sú úspory energie a tým zníženie nákladov na ich prevádzkovanie.

i) Podpora energetickej účinných technológií pre energiu z OZE

SR podporuje energetickej účinné technológie prostredníctvom programu pre domácnosti, ktorý je financovaný zo štátneho rozpočtu. Technické parametre kotlov na biomasu a slnečných kolektorov sú uvedené v bode 4.2.2.

4.2.4. Ustanovenia o informáciách (článok 14 ods. 1, 2 a 4 smernice 2009/28/ES)

Šírením informácií o možnostiach využívania obnoviteľných zdrojoch energie a energetickej efektívnosti je poverená Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA). Bola zriadená v roku 1999 a je to príspevková organizácia Ministerstva hospodárstva a výstavby SR.

SIEA sprostredkováva informácie o podporných opatreniach na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie, tepla a chladu prostredníctvom svojej internetovej stránky, v médiách, počas prezentácií na

odborných seminároch a konferenciách a prostredníctvom letákov, v ktorých informuje o svojej činnosti.

Tieto informačné úlohy súvisia so skutočnosťou že SIEA má poverenie na implementáciu viacerých podporných programov na využívanie OZE, prípadne na podporu efektívneho využívania energie.

Od roku 2009 administruje vládou schválený Program vyššieho využitia biomasy a slnečnej energie v domácnostiach a v tejto súvislosti informuje o podmienkach podpory cieľovú skupiny i širokú verejnosť predovšetkým prostredníctvom svojej internetovej stránky, ďalej prostredníctvom tlačových správ a vyjadrení pre médiá.

Keďže MHV SR poverilo SIEA implementáciou výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov, SIEA kontinuálne informuje potenciálnych žiadateľov o možnostiach podpory na webstránke, telefonicky a prostredníctvom bezplatných informačných seminárov. V súvislosti s organizáciou seminárov SIEA zároveň zabezpečuje propagáciu možností získania podpory na využívanie OZE aj v médiách.

Existujúce osvetové programy a programy odbornej prípravy

Zvýšiť mieru a kvalitu informovanosti širokej verejnosti o efektívnom využívaní energie a využívaní obnoviteľných zdrojov energie je cieľom národného projektu, zameraného na odborné energetické poradenstvo, ktorý zabezpečuje SIEA.

Projekt pod názvom „Podpora osvetu a poradenstva v rámci efektívneho využívania energie a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vrátane zvýšenia informovanosti širokej verejnosti“, začala SIEA realizovať začiatkom roka 2009 na základe zmluvy s Ministerstvom hospodárstva SR z prostriedkov vyčlenených zo štrukturálnych fondov a zo štátneho rozpočtu SR.

Hlavnými cieľovými skupinami projektu, ktorým budú určené jednotlivé aktivity, sú domácnosti, podnikatelia, verejný sektor, deti a študenti. Počas trvania projektu (2009-2013) bude SIEA organizovať množstvo aktivít s cieľom poskytnúť praktické informácie o využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Hlavné aktivity projektu spočívajú predovšetkým v poskytovaní bezplatného odborného poradenstva. S týmto cieľom sú širokej verejnosti k dispozícii tri poradenské centrá v Banskej Bystrici, v Košiciach a v Trenčíne, v ktorých odborní konzultanti poskytujú informácie o OZE a sprostredkujú odborné rady energetických expertov. Zaujímavcovia môžu o rady požiadať elektronicky, telefonicky i na bezplatnej telefónnej linke alebo osobne priamo v centrách.

Odborní konzultanti na pobočkách budú dopyty respondentov sumarizovať a najčastejšie z otázok budú prístupné širokej verejnosti prostredníctvom internetovej podstránke www.zitenergiou.sk, ktorá je súčasťou stránky SIEA. Na stránke budú informácie štruktúrované aj podľa jednotlivých druhov obnoviteľných zdrojov energie, pričom budú k dispozícii aj špeciálne informácie pre jednotlivé cieľové skupiny (domácnosti, podnikatelia, verejný sektor, deti a študenti). Priamo na stránke SIEA budú môcť jednotlivci prejaviť záujem o odber správ podľa svojich preferencií. V SIEA tak bude mať možnosť v prípade plánovania konkrétnych aktivít bezprostredne osloviť záujemcov a informácie, prípadne pozvánky na aktivitu im sprostredkuje e-mailom.

V prípade záujmu o konkrétnejšie rady k jednotlivým problémom od energetických expertov, sa budú môcť návštevníci centier objednať na konzultácie s expertmi na energetiku, ktorí im pomôžu ich problémy vyriešiť, prípadne posúdia ich investičné zámery posúdiť z hľadiska realizovateľnosti.

Plánované osvetové programy a programy odbornej prípravy

SIEA bude pokračovať i v doterajších činnostiach súvisiacich so zabezpečením informovanosti a využiteľnosti obnoviteľných zdrojov, ktoré spočívajú v organizovaní konferencií, seminárov a workshopov na túto tému. Súčasťou všetkých informačných a vzdelávacích aktivít SIEA budú aj prezentácie o možnostiach ako využívať OZE a získať podporu na využívanie OZE.

SIEA ponúkne záujemcom aj účasť na skupinových exkurziách na zaujímavé miesta, kde sú už realizované projekty zaoberajúce sa využívaním OZE.

Zároveň sa bude môcť široká verejnosť zúčastniť informačných akcií priamo v mieste bydliska. SIEA v tejto súvislosti pripravuje „road show“ so špeciálne upraveným autobusom, v rámci ktorého bude môcť návštevníkov podujatí vysvetliť detaily a okolnosti využívania OZE. Pri tejto príležitosti predpokladá úzku spoluprácu s predstaviteľmi navštívených obcí a miest, ktorí budú môcť navrhnúť, prípadne pripomienkovať konkrétny scenár jednotlivých výjazdov podľa preferencií obyvateľov obce.

Pri príprave informačných materiálov či už v tlačenej alebo elektronickej forme bude SIEA prihliadať aj na to, aby informačné podklady pripravené v rámci projektu mohli pri svojej činnosti využívať a distribuovať aj cieľové skupiny, ako sú stavbári, správcovia nehnuteľnosti alebo napr. dodávatelia zariadenia využívajúceho energiu z obnoviteľných zdrojov.

4.2.5. Osvedčenie inštalatérov (článok 14 ods. 3 smernice 2009/28/ES)

- a) Odkazy na platné národné a/alebo regionálne právne predpisy (ak existujú), týkajúce sa osvedčovania alebo ekvivalentných kvalifikačných systémov pre inštalatérov v súlade s článkom 14 ods. 3 smernice 2009/28/ES

Predpisy na vydávanie osvedčení pre inštalatérov neexistujú ani na národnej ani regionálnej úrovni. Ak existujú, tak len vnútorné firemné, firiem zaoberajúcich sa výrobou alebo predajom zariadení na využitie jednotlivých druhov OZE. Tieto firmy vykonávajú školenia inštalatérov len na montáž a uvádzanie do prevádzky svojich zariadení. Majstrovské skúšky v odbore inštalatérov po vzore nemeckej remeselnej komory presadzuje Cech vykurovania, tepelnej techniky a inštalácií. Z dôvodu chýbajúcej legislatívy v tejto oblasti tieto skúšky nie sú realizované.

- b) Orgán/orgány zodpovedné za systémy udeľovania osvedčení/kvalifikačných systémov do roku 2012 pre inštalatérov maloobjemových kotlov a pecí na biomasu, solárnych fotovoltaických a solárnych tepelných systémov, plyných geotermálnych systémov a tepelných čerpadiel

V súčasnosti podľa živnostenského zákona pre remeselné živnosti sa odborná spôsobilosť preukazuje výučným listom alebo iným dokladom o riadnom ukončení príslušného učebného odboru alebo príslušného študijného odboru a dokladom o vykonaní následnej praxe. Národný systém nie je vytvorený, ale je to závislé od príslušného profesiového zväzu alebo firmy.

Pripravovaný systém udeľovania certifikátov pre inštalatérov (udeľovanie osvedčení) by mal byť postavený na certifikačnej schéme vo vzťahu k norme ISO 17024 a vzdelávanie na základe akreditovaných programov odbornej prípravy. Takýto systém vzdelávania inštalatérov zabezpečí jasné pravidlá tak, aby školenia, kvalifikácie a zručnosti boli v celej Európe porovnateľné.

- c) Sú takéto systémy udeľovania osvedčení/kvalifikácií vhodné? Ak áno, opíšte prečo

Takéto systémy udeľovania osvedčení/kvalifikácií sú vhodné, lebo umožnia vzájomné uznávanie zručností členskými štátmi EÚ. Tento proces musí byť transparentný a jednoznačne vymedzený členským štátom alebo správnym orgánom ním určeným. Program odbornej prípravy inštalatérov, ponúkaný jej poskytovateľmi, by mal byť prepojený s ostatnými oblasťami a mať regionálne alebo celoštátne pokrytie a byť previazaný na celoživotné vzdelávanie v oblasti inštaláčnych technológií.

- d) Sú informácie o týchto systémoch verejne dostupné? Sú zverejnené zoznamy osvedčených alebo kvalifikovaných inštalatérov? Ak áno, kde? Sú prijaté iné systémy ako ekvivalentné voči národným/regionálnym systémom?

Informácie o systémoch udeľovania osvedčení nie sú verejne dostupné, pretože systém nie je vytvorený. Zoznamy inštalatérov, ktoré existujú, sú len na úrovni firiem alebo profesijných zväzov zaoberajúcich sa výrobou alebo predajom zariadení na využitie jednotlivých druhov OZE. Tieto zoznamy sú uverejnené obyčajne na ich webových stránkach. Napríklad v rámci Európskej asociácie tepelných čerpadiel (EHPA) sa vykonávajú školenia a vydávanie certifikátov pre inštalatérov tepelných čerpadiel, zoznam kvalifikovaných inštalatérov je zverejnený na internetovej stránke zodpovedajúceho slovenského profesijného združenia .

- e) Súhrn existujúcich a plánovaných opatrení na regionálnych/miestnych úrovniach

V súčasnosti existuje aktívna spolupráca s European Solar Thermal Industry Federation (ESTIF) – projekt QAIST a EHPA – projekt EU-CERT.HP V projektoch je zapojený Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p., a Slovenský zväz chladiacej a klimatizačnej techniky. V rámci požiadaviek tejto smernice sa pripravuje jednotný systém vzdelávania inštalatérov, ktorý bude vychádzať tiež z odporúčaní výsledkov projektu QaliCert. Systém vzdelávania bude založený na základe akreditačnej a certifikačnej schémy. Do poskytovania odbornej prípravy budú zahrnuté profesijné združenia, ústavy a výrobcovia zariadení.

4.2.6. Rozvoj elektrickej infraštruktúry (článok 16 ods. 1 a článok 16 ods. 3 až 6 smernice 2009/28/ES)

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) štátnu správu v energetike vykonáva:

- a) MHV SR,
- b) URSO,
- c) ŠEI.

MHV SR vo vzťahu k elektrickej infraštruktúre môže prijať opatrenia zamerané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny a opatrenia na zabezpečenie zámerov podpory výroby elektriny z OZE.

- a) Odkaz na platné vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa požiadaviek súvisiacich s energetickými sieťami (článok 16):

Rozhodujúca primárna energetická legislatíva:

- Zákon [č. 656/2004 Z.z.](#) o energetike,
- [Zákon č. 276/2001 Z.z.](#) o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o regulácii“),
- [Zákon č. 309/2009 Z.z.](#) o podpore OZE

Najdôležitejšia sekundárna legislatíva:

- [Nariadenie vlády SR č. 317/2007 Z. z.](#), ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou v znení neskorších predpisov,
- [Výnos URSO č. 1/2009](#) o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania v znení neskorších predpisov,
- [Výnos URSO č. 2/2008](#), ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike v znení neskorších predpisov,
- [Vyhláška URSO č. 490/2009 Z. z.](#), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu,
- Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 599/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby,
- Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 459/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri vyhlasovaní stavu núdze, o vyhlasovaní obmedzujúcich opatrení pri stave núdze a o opatreniach zameraných na odstránenie stavu núdze.

Strategickým dokumentom, ktorý ustanovuje základné princípy a spôsoby výkonu regulácie sieťových odvetví, je „*Regulačná politika pre nastávajúce regulačné obdobie*“. URSO schvaľuje prevádzkové poriadky a technické podmienky prevádzkovateľov sústav.

- b) Rozvoj prenosových a distribučných sústav pri integrácii cieľového množstva elektriny z OZE pri zachovaní bezpečnosti prevádzky elektrizačnej sústavy

Rozvoj prenosovej sústavy vychádza z nasledovných základných dokumentov, platných v SR:

- Stratégia energetickej bezpečnosti SR
- Energetická politika SR

V týchto dokumentoch sú stanovené strednodobé a dlhodobé zámery využívania elektrickej energie vrátane využívania OZE pri zachovaní bezpečnosti prevádzky elektrizačnej sústavy. Z dôvodu zabezpečenia stability elektrizačnej sústavy a bezpečnosti dodávok elektriny boli zavedené výkonové limity na osvedčenia MHV SR pri žiadostiach o výstavbu fotovoltických elektrární.

Periodické plánovanie prevádzkovateľov sústav

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., každoročne spracováva a aktualizuje strednodobý a dlhodobý Program rozvoja prenosovej sústavy SR. Tento program vychádza z uvedených základných dokumentov, spracováva sa vo väzbe na požiadavky jednotlivých užívateľov, predovšetkým prevádzkovateľov distribučných sústav (PDS) a výrobcov elektriny pripojených do prenosovej sústavy. Súčasne konkretizuje dosahy vplyvu obnoviteľných zdrojov na rozvoj prenosovej sústavy a navrhuje opatrenia na ich uplatnenie.

Rozvoj distribučných sústav pre potrebu pripájania obnoviteľných zdrojov sa zaisťuje v rámci plánovaného rozvoja a na základe požiadaviek o pripojenie zdrojov. Rozvoj distribučných sústav je zabezpečený prostredníctvom „Plánu rozvoja PDS na 5 rokov“.

Cieľové množstvá obnoviteľnej elektrickej energie plánované v platnej Stratégii energetickej bezpečnosti je možné postupne v jednotlivých rokoch zakomponovať do elektrizačnej sústavy takým spôsobom, aby nemali zásadný priamy vplyv na rozvoj prenosovej sústavy pri zachovaní bezpečnostných kritérií.

V súčasnosti je aktuálne riziko vzniku nebezpečného vplyvu na rozvoj prenosovej a distribučnej sústavy, resp. na zachovanie bezpečnostných kritérií, pretože súčasná výstavba zariadení OZE môže prekročiť plánovanú výšku inštalovaného výkonu OZE v porovnaní s platnou Stratégiou energetickej bezpečnosti SR. Realizácia týchto nadmerných neplánovaných výkonov by mohla ohroziť bezpečnosť riadenia elektrizačnej sústavy SR najmä z nasledovných dôvodov:

- Výstavba OZE prebehne rýchlejšie ako je možné posilnenie infraštruktúry pre implementáciu OZE
- OZE svojou plánovanou kapacitou vytvoria také nároky na infraštruktúru, ktoré nebude možné finančne zabezpečiť
- Akumulácia elektriny z OZE nie je adekvátne zabezpečená. Investor OZE by súčasne mal budovať akumuláciu/zálohu vlastnej elektriny
- Výroba zo súčasne prejavenej záujmu investorov OZE zásadne ovplyvní výkonovú bilanciu regulačnej oblasti, na ktorú nemusia byť primerane pripravené cezhraničné vedenia. Na výstavbu týchto vedení je potrebná dohoda oboch strán
- V regulačnej oblasti nebude zabezpečený dostatok zdrojov elektriny pre reguláciu elektrizačnej sústavy na podmienky paralelnej spolupráce sústav pri plnej prevádzke OZE, kým bude existovať legislatívne zaručený povinný prednostný výkup celej

výroby OZE a investori OZE nebudú mať povinnosť zodpovedať za svoju odchýlku a mať vlastný dispečing pre vyrovnávanie odchýlky.

- c) Úloha inteligentných sietí, nástrojov informačnej technológie a zariadení na skladovanie a zabezpečenie ich rozvoja

Pod pojmom inteligentné siete sa predovšetkým rozumie rozvoj a prevádzka distribučných sústav (DS) a rozvoj zariadení na akumuláciu, resp. „skladovanie“ elektriny v časoch prebytku oproti okamžitej spotrebe, keďže podľa platnej legislatívy je u OZE povinný výkup celej produkcie v každom okamihu. Úlohou inteligentných sietí bude zvýšenie využívania prenosovej kapacity s ohľadom na zachovanie kvalitatívnych parametrov dodávanej elektriny. V súčasnosti je legislatíva ohľadom inteligentných sietí v procese tvorby a zatiaľ nie sú jasné očakávania v tejto oblasti. Za týmto účelom je potrebné vypracovať podrobnú analýzu alternatív výstavby inteligentných sietí s cieľom stanovenia možností a dopadov integrácie OZE do inteligentnej siete a prípadnej integrácie zariadení na akumuláciu elektrickej energie. MHV SR bude podporovať experimentálne programy zavádzania prvkov inteligentných sietí a zariadení na akumuláciu elektrickej energie do praxe.

Inteligentné siete sú spojené s vysokou automatizáciou prevádzky, s vysokou finančnou náročnosťou na vybudovanie tak týchto automatizačných prostriedkov, ako aj zariadení na skladovanie, akumuláciu elektriny a prípadne diaľkové riadenie spotreby. Ich realizáciou je potrebné zvýšiť prenosové schopnosti, spoľahlivosť, variabilnosť prevádzky, ovplyvňovanie spotreby v reálnom čase, meranie, fakturáciu atď. Do určitej miery sa tým môže zvýšiť aj úroveň služieb pre zákazníkov, avšak takáto sofistikovaná elektrizačná sústava si vyžaduje viaceré kvalitatívne zmeny veľmi náročné na personál, technológie a financie. Súčasťou inteligentnej siete je napr. aj integrácia nových elektrických a elektronických zariadení a distribuovaných zdrojov, ktoré sú predovšetkým OZE, do distribučných sústav. Pripájanie OZE do DS je v prípade inteligentnej siete omnoho náročnejšie a je otáznou, kto v akom rozsahu sa bude podieľať na krytí týchto vyvolaných vyšších nákladov. Zásadne sú zvýšené nároky aj na dispečerské riadenie a na spoluprácu medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy a prevádzkovateľmi distribučných sústav.

Pokiaľ ide o zariadenia na skladovanie, v podmienkach SR sú zatiaľ uvažované najmä prečerpávacie vodné elektrárne (PVE). V súčasnosti ich inštalovaný výkon je 916 MW. Stratégia energetickej bezpečnosti SR predpokladá v dlhodobom horizonte podporovať výstavbu novej PVE Ipeľ (600 MW) s týždenným akumulačným cyklom, ktorá môže prispieť k regulácii výroby elektriny z ťažko predvídateľných výkonov z OZE, najmä z veterných a fotovoltaických elektrární.

Vybudovanie ďalších skladovacích kapacít je momentálne značne problémové a v najbližších rokoch nemožno očakávať výrazné zlepšenie v tejto oblasti. To znamená, že v SR do roku 2020 nie predpoklad vybudovania takéhoto zariadenia v priemyselnom rozsahu, a teda sa s nimi neuvažuje ani pri riešení sieťových problémov.

V súčasnosti v platnej legislatíve nie sú definované povinnosti zavedenia inteligentných meracích systémov. Podľa smernice č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES má byť rozhodnutie o implementácii inteligentných meracích systémov podložené ekonomickou analýzou všetkých nákladov a prínosov pre všetkých účastníkov trhu. Distribučné spoločnosti pre uvedenú problematiku sledujú vývoj technológií ako aj tvorbu štandardu pre meranie komodít, ktorá prebieha na medzinárodnej úrovni za finančnej podpory Európskej komisie „Open meter project“. V

súčasnej dobe prebieha štádium definovania štandardov a predpokladaný termín realizácie je okolo roku 2020. Spoločnosť ZSE Distribúcia, a.s., od roku 2008 v rámci pilotného projektu inštalovala elektromery s rádiovou komunikáciou a v roku 2009 s PLC komunikáciou za účelom testovania súčasne dostupných inteligentných meračov (smart meter) a ich porovnania z hľadiska technického, prevádzkového a finančného. Po stanovení štandardov bude aj na SSE-D vypracovaný akčný plán na implementáciu. Takisto spoločnosť Východoslovenská distribučná, a.s., realizuje v súčasnosti pilotný projekt, ktorý by mal zodpovedať najmä otázku prínosu takýchto meracích systémov pre samotných odberateľov ako aj ekonomickú výhodnosť vo vzťahu nákladov na meracie systémy a ich benefity.

d) Plány na posilnenie spojovacej kapacity so susednými krajinami

V zmysle § 22 ods. 2 zákona o energetike je prevádzkovateľ prenosovej sústavy povinný vypracúvať každoročne plán rozvoja prenosovej sústavy vrátane plánu rozvoja spojovacích vedení na obdobie piatich rokov. Plánovanie výstavby cezhraničných vedení je ovplyvnené záujmami a prístupmi prevádzkovateľov prenosových sústav v susedných štátoch.

SEPS, a. s., priebežne rokuje so všetkými susednými prevádzkovateľmi prenosových sústav o možnostiach posilnenia spoločných profilov. V tejto súvislosti sa javí prioritné posilnenie profilu SR - Maďarsko. Vzhľadom na stav prebiehajúcich rokovaní a vzhľadom na neadekvátny prístup prevádzkovateľa prenosovej sústavy Maďarskej republiky, nie je v súčasnosti možné s istotou stanoviť konkrétne termíny realizácie posilnenia profilu SR – Maďarsko. Väčšina projektov pre posilnenie medzištátnych prepojení prichádza do úvahy najskôr po roku 2015, resp. až po roku 2020.

e) Súčasný stav a právne predpisy, zistené nedostatky a plány na zefektívnenie postupu s časovým rámcom implementácie a očakávanými výsledkami

Pri realizácii výstavby sústavy je potrebné získať:

1. Stanovisko k posudzovaniu vplyvu stavby na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v platnom znení. Časová náročnosť tohto schvaľovacieho procesu pre infraštruktúru trvá cca. 16 mesiacov. Podkladom pre posudzovanie je technické zadanie trasy plánovaného vedenia, schválené v požiadavke na investovanie v rámci vnútropodnikového schvaľovacieho procesu investícií.
2. Vydanie územného rozhodnutia pre stavbu v zmysle § 39 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Časová náročnosť je cca. 6 mesiacov. Ide prerokovanie a o schválenie vypracovanej projektovej dokumentácie stavby pre územné konanie, na základe schválenej trasy vedenia v zmysle záverečného stanoviska MŽP SR v predchádzajúcom postupe (bod 1)
3. Vydanie stavebného povolenia pre stavbu podľa § 66 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Časová náročnosť je cca. 8 mesiacov. Ide o rozhodnutie, v ktorom stavebný úrad určí záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania.

Proces získania týchto dokladov spolu trvá 2,5 - 3 roky.

V súčasnosti sú kritickým bodom pre vydanie stavebného povolenia na výstavbu zariadení prenosovej sústavy:

- Rozhodnutia pozemkových úradov o odňatí poľnohospodárskej pôdy podľa §17 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v platnom znení
- Rozhodnutia lesných úradov o vyňatí lesnej pôdy podľa §7 Zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení

Proces by bolo možné urýchliť zosúladením zákonov, ktoré sa týkajú výstavby líniových elektrických stavieb. Ide o zosúladenie katastrálneho, poľnohospodárskeho a lesného zákona so stavebným zákonom a zákonom o energetike.

Celkový koncept rozvoja infraštruktúry je stanovený na základe prijatej stratégie pripájania nových odberov a výrobní elektriny a zlepšovania kvalitatívnych parametrov sústavy. V rámci firemného procesu sú na minimum obmedzené schvaľovacie medzistupne a bol zavedený jednostupňový proces odsúhlasovania technických návrhov, ktoré sú úvodným dokumentom definujúcim rozsah daného projektu. Problémom býva koordinácia týchto plánov s územnými plánmi jednotlivých obcí a zámermi obci na rekonštrukcie ostatnej infraštruktúry. V ďalšom procese je najväčším problémom vybavenie stavebných povolení a majetkovoprávne vysporiadanie a neochota obyvateľstva strpieť na svojom majetku prítomnosť energetického zariadenia. Možno konštatovať, že priemerný čas pre získanie stavebného povolenia pre bežný vn/nn projekt (čo je najčastejší typ projektu) je zhruba jeden rok.

Distribučné spoločnosti rámci strednodobého a dlhodobého plánovania rozvoja distribučnej sústavy v snahe urýchliť získanie príslušných povolení, komunikujú v rámci územného plánovania s dotknutými inštitúciami, a to najmä s VÚC, obcami a mestami. V tejto oblasti sa odporúča posilniť definíciu verejno-právnych stavieb vzhľadom na náročné majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov.

- f) Koordinácia medzi schválením infraštruktúry sústavy a ostatnými administratívnymi plánovacími postupmi

Výsledkom prác na rozvoji prenosovej sústavy je investičný program, ktorý obsahuje zoznam stavieb potrebných na realizáciu. Stavby sú lokalizované a je určený ich územný rozsah. Stavby v tomto rozsahu sú nárokované ako požiadavky z hľadiska elektroenergetiky – prenosovej sústavy do smerných územných plánov veľkých územných celkov SR, ktoré tvoria v administratívnom riadení SR kraje. Potreba spracovania smerných územných plánov, ako aj ich obsah, je daná zákonom o územnom plánovaní.

Územné nároky na rozvoj prenosovej sústavy sa v územných plánoch akceptujú a je tým vytvorená územná rezerva pre výstavbu zariadení PS až do realizácie príslušných stavieb. Toto územné plánovanie však negarantuje aj konečnú úspešnosť výstavby, keďže postoje vlastníkov pôdy, environmentálnych orgánov a zoskupení a obcí nie sú naklonené výstavbe nových zariadení prenosovej sústavy.

Podmienky rozšírenia distribučnej sústavy vzťahujúce sa na výrobcov elektriny z OZE sú uvedené v Prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

V rámci dlhodobého plánovania rozvoja distribučnej sústavy prevádzkovateľ distribučnej sústavy aktívne koordinuje svoje postupy s prevádzkovateľom prenosovej sústavy, pričom sa

riadi príslušnými právnymi predpismi platnými v rámci SR. Koordinácia je na úrovni ročného plánovacieho procesu, do ktorého vstupujú aj ostatné administratívne postupy. Tieto zahŕňajú prípravu ročného plánu vypínania elektrických zariadení, plánovanie montážnych kapacít, plánovanie nákupu materiálov a plánovanie nákladov na jednotlivých projektoch. Zároveň je potrebná koordinácia týchto prác s prevádzkovými činnosťami, aby sa zabránilo dvojitému vypínaniu toho istého zariadenia. Existuje implementovaný plánovací postup, kde sú definované časové úseky, keď musia byť jednotlivé čiastkové plánovacie výstupy k dispozícii, aby mohli byť navzájom korektne zosúladené.

- g) Zabezpečenie práv na prednostné alebo rezervované pripojenie pre nové zariadenia vyrábajúce elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov

Podľa § 22 ods. 2 písm. o) zákona o energetike je prevádzkovateľ prenosovej sústavy povinný uzatvoriť zmluvu o prístupe a zmluvu o pripojení k sústave s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k sústave. Podľa § 24 ods. 8 zákona o energetike prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný prednostne pripojiť zariadenia výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie do svojej sústavy po úhrade ceny za pripojenie, ak výrobca spĺňa obchodné podmienky a technické podmienky pripojenia do sústavy tak, aby bola zachovaná bezpečnosť, spoľahlivosť a stabilita prevádzky sústavy.

Podľa § 3 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE sa podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou okrem iného zabezpečuje prednostným pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy a prístupom do sústavy. Podľa § 4 ods. 1 uvedeného zákona: Výrobca elektriny, ktorý spĺňa podmienky na získanie podpory podľa § 3 (ďalej len „výrobca elektriny s právom na podporu“) má právo na prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením.

Práva a povinnosti pre prednostné pripojenie, v súlade s uvedenými právnymi predpismi, sú zabezpečené prostredníctvom dokumentu „Prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy“. V rámci tohto procesu PDS vyžaduje len predloženie nevyhnutných dokumentov vyplývajúcich z platnej legislatívy a dokumenty potvrdzujúce, že zariadenie nemá negatívny vplyv na bezpečnosť a prevádzku sústavy.

- h) Je niektoré zariadenie na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov pripravené byť on-line, ale nie je pripojené z dôvodu obmedzenia kapacity sústavy? Ak áno, aké opatrenia sa podnikli na vyriešenie tohto problému a kedy možno očakávať, že sa vyriešia?

V súčasnosti nie sú také zariadenia na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov alebo iných technológií, ktoré by už boli vybudované a neboli by pripojené do prenosovej sústavy z dôvodu nedostatočnej kapacity elektrických sietí.

- i) Pravidlá týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy siete

(Pravidlá o rozdelení nákladov definujú, ktorú časť nákladov znáša výrobca, ktorý chce byť pripojený, a ktorú časť znáša prevádzkovateľ prenosovej a distribučnej sústavy. Pravidlá o rozdelení nákladov definujú, ako by sa mali nevyhnutné náklady rozdeliť medzi následne pripojenými výrobcami, z ktorých všetci profitujú z toho istého posilnenia alebo nových vedení.)

Spôsob, postupy a podmienky pre pripojenie do sústavy, určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny, postup a podmienky uplatňovania cien za pripojenie účastníkov trhu s elektrinou do sústavy a za nové pripojenie výrobcu elektriny do sústavy, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov a spôsob ich úhrady ustanovuje výnos URSO č. 2/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike v znení neskorších predpisov v prílohe č. 6. Tieto podmienky sú tiež súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE zariadenie výrobcu elektriny sa do distribučnej sústavy pripojí, ak distribučná sústava je technicky spôsobilá na pripojenie, je najbližšie k miestu, kde sa nachádza zariadenie na výrobu elektriny a iná sústava nevykazuje technicky a ekonomicky lepšie miesto pripojenia. Distribučná sústava sa považuje za technicky spôsobilú aj vtedy, keď je odber elektriny bez ujmy prednosti podľa odseku 2 možný až ekonomicky výhodným rozšírením sústavy; v takomto prípade prevádzkovateľ distribučnej sústavy na požiadanie výrobcu elektriny je povinný sústavu rozšíriť.

Pravidlá sú nediskriminačné a transparentné, tieto pravidlá sú aplikované na každého žiadateľa rovnakým spôsobom. Ich schváleniu podlieha kontrolný proces, kde regulátor skúma tieto pravidlá nielen po stránke ich oprávnenosti, ale aj z hľadiska objektivity, transparentnosti a nediskriminácie.

Špecifické pravidlá pre výrobcov, ktorí sa nachádzajú v okrajových regiónoch a regiónoch s nízkou hustotou obyvateľstva, neexistujú.

j) Pravidlá rozpočítavania nákladov na pripojenie a technickú úpravu a investičné náklady

(Existuje niekoľko možností nákladov na pripojenie do distribučnej sústavy. Členské štáty si môžu zvoliť jednu z nich alebo ich kombináciu. Na základe účtovania nákladov na „hlboké“ pripojenie znáša staviteľ zariadenia vyrábajúceho elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov niekoľko nákladov súvisiacich s infraštruktúrou sústavy (pripojenie do sústavy, posilnenie a rozšírenie sústavy). Ďalším prístupom je účtovanie nákladov za „plytké“ pripojenie, čo znamená, že staviteľ znáša len náklady na pripojenie do sústavy, nie však náklady na posilnenie a rozšírenie (tie sú zarátané do taríf sústavy, ktoré platia spotrebitelia). Ďalším variantom je, keď sa všetky náklady na pripojenie socializujú a zahrnú sa do taríf sústavy.)

Náklady hradí výrobca v zmysle príslušnej legislatívy, výnos URSO č. 2/2008 v znení neskorších výnosov, ktorý určuje pre žiadateľa o pripojenie (výrobcu elektriny z OZE) koeficient výšky spoluúčasti žiadateľa vo výške 0,9 na úpravu ceny za pripojenie reflektujúcej náklady spojené s pripojením žiadateľa. V zmysle schváleného prevádzkového poriadku PDS nie je oprávnená budovať jednoúčelové zariadenia len pre účely výrobcu.

V zmysle výnosu URSO č. 2/2008 v znení neskorších predpisov:

1. náklady vyvolané u prevádzkovateľa prenosovej sústavy pripojením elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy alebo zvýšením maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy pripojeného do prenosovej sústavy alebo úpravou zariadení prenosovej sústavy na základe žiadosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy sa rozdelia medzi príslušných prevádzkovateľov sústav takto:

- a) podiel prevádzkovateľa prenosovej sústavy je 60 % nákladov,
- b) podiel prevádzkovateľa distribučnej sústavy je 40 % nákladov.

Náklady uvedené v predošlom odseku zahŕňajú

- a) náklady súvisiace s obstaraním elektroenergetického zariadenia vrátane jeho dopravy na určené miesto,
- b) náklady súvisiace s obstaraním automatických hasiacich zariadení,
- c) náklady súvisiace s obstaraním riadiaceho systému,
- d) náklady na montáž,
- e) iné náklady súvisiace s prípravou, projektovaním a výstavbou elektroenergetického zariadenia a vyvolanými úpravami elektroenergetických zariadení prenosovej sústavy.

Výška nákladov vyvolaných u prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa určuje na základe nákladov v predošlom odseku, a to od miesta pripojenia elektroenergetických zariadení prevádzkovateľa distribučnej sústavy k technologickým zariadeniam prenosovej sústavy, až do miesta požadovaného dispozičného príkonu v prenosovej sústave.

2. Všetky skutočne preukázané náklady vyvolané u prevádzkovateľa prenosovej sústavy žiadosťou koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny o pripojenie, zabezpečenie požadovaného príkonu nových elektroenergetických zariadení alebo úpravy existujúcich elektroenergetických zariadení prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa uhradia koncovým odberateľom elektriny alebo výrobcom elektriny. Tieto náklady zahŕňajú

- a) náklady súvisiace s obstaraním elektroenergetického zariadenia vrátane jeho dopravy na určené miesto,
- b) náklady súvisiace s obstaraním automatických hasiacich zariadení,
- c) náklady súvisiace s obstaraním riadiaceho systému,
- d) náklady na montáž,
- e) iné náklady súvisiace s prípravou, projektovaním a výstavbou elektroenergetického zariadenia a vyvolanými úpravami elektroenergetických zariadení prenosovej sústavy.

Výška nákladov vyvolaných u prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa určuje na základe nákladov podľa predošlého odseku, a to od miesta pripojenia elektroenergetických zariadení žiadateľa k technologickým zariadeniam prenosovej sústavy až do miesta požadovaného dispozičného príkonu v prenosovej sústave.

3. Náklady prevádzkovateľa distribučnej sústavy na zabezpečenie maximálnej rezervovanej kapacity budovaním nových elektroenergetických zariadení alebo úpravou existujúcich elektroenergetických zariadení prevádzkovateľa distribučnej sústavy, vyvolané pripojením žiadateľa, sa uhradia žiadateľom.

Náklady N_c na pripojenie elektroenergetického zariadenia žiadateľa do distribučnej sústavy zahŕňajú

- a) náklady súvisiace s obstaraním elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy vrátane jeho dopravy na určené miesto,
- b) náklady súvisiace s obstaraním automatických hasiacich zariadení,
- c) náklady súvisiace s obstaraním riadiaceho systému,
- d) náklady na montáž,

e) iné náklady súvisiace s prípravou, projektovaním, výstavbou a pripojením elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy a náklady od prevádzkovateľa sústavy, do ktorej je regulovaný subjekt pripojený.

4. Náklady prevádzkovateľa distribučnej sústavy spojené s pripojením žiadateľa do distribučnej sústavy z dôvodu požadovaného zabezpečenia distribúcie nad štandard určený v technických podmienkach sa prevádzkovateľovi distribučnej sústavy uhradia v plnej výške. Nadštandardné pripojenie je aj, ak elektroenergetické zariadenie žiadateľa je už pripojené do distribučnej sústavy a žiadateľ má zabezpečenú požadovanú maximálnu rezervovanú kapacitu a žiada o pripojenie na inú napäťovú úroveň, ktorá nie je vynútená zmenou technických podmienok pripojenia.

5. Ak žiadateľ požaduje zvýšenie existujúcej maximálnej rezervovanej kapacity, cena za pripojenie za zvýšenie maximálnej rezervovanej kapacity sa vypočíta z rozdielu požadovanej a pôvodnej maximálnej rezervovanej kapacity.

Ak sa pridelená maximálna rezervovaná kapacita po uplynutí dvoch rokov od zmluvne dohodnutého termínu nevyužíva, zníži sa na skutočnú hodnotu využívania, najviac však na 50 % pôvodne dohodnutej maximálnej rezervovanej kapacity, ak sa žiadateľ s prevádzkovateľom sústavy nedohodne inak. Na základe žiadosti žiadateľa o opätovné pridelenie pôvodnej maximálnej rezervovanej kapacity sa táto kapacita opätovne žiadateľovi bezodplatne pridelí.

6. Úhrada za pripojenie sa od odberateľa elektriny nevyžaduje pri

- a) zmene dodávateľa elektriny bez zvýšenia existujúcej maximálnej rezervovanej kapacity,
- b) zmene odberateľa elektriny bez zvýšenia existujúcej maximálnej rezervovanej kapacity podľa schváleného prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy,
- c) opätovnom pridelení pôvodnej maximálnej rezervovanej kapacity odbernému elektrickému zariadeniu; na úrovni nízkeho napätia, ak bolo odberné elektrické zariadenie odberateľa elektriny pripojené do sústavy po 31. decembri 2004.

7. Cena za pripojenie pre krátkodobé odbery elektriny sa určuje prevádzkovateľom distribučnej sústavy vo výške skutočne vyvolaných nákladov prevádzkovateľa distribučnej sústavy pre pripojenie odberateľa elektriny.

8. Cena za nové pripojenie výrobcu elektriny do distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy na napäťovej úrovni do 1 kV, od 1 kV vrátane do 110 kV a 110 kV alebo pri zvýšení maximálnej rezervovanej kapacity v distribučnej sústave na napäťovej úrovni do 1 kV, od 1 kV vrátane do 110 kV a 110 kV, zahrňuje náklady na výstavbu požadovaného elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy a všetky nevyhnutné úpravy elektroenergetických zariadení v distribučnej sústave prevádzkovateľa distribučnej sústavy a v prenosovej sústave a vypočíta sa podľa vzorca

$$N_o = N_c * \frac{P_{MRK}}{P_D} * k ,$$

pričom

N_o - cena za pripojenie v eurách,

N_c - celkové náklady prevádzkovateľa distribučnej sústavy spojené s pripojením žiadateľa a súvisiacimi úpravami distribučnej sústavy a prenosovej sústavy v eurách,

- P_D - disponibilná kapacita pre pripojenie vytvorená nevyhnutnými úpravami energetických zariadení v distribučnej sústave prevádzkovateľa distribučnej sústavy súvisiacimi s pripojením žiadateľa do distribučnej sústavy v megawattoch,
- P_{MRK} - maximálna rezervovaná kapacita žiadateľa o pripojenie v megawattoch,
- k - koeficient výšky spoluúčasti žiadateľa, k sa rovná 1; ak je žiadateľom o pripojenie výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo kombinovanou výrobou, k sa rovná 0,90.

So zmenami sa v priebehu súčasného 3-ročného regulačného obdobia neuvažuje. Pravidlá stanovuje URSO svojím výnosom. Tieto pravidlá sú každoročne aktualizované novým výnosom.

- k) Otázka existencie pravidiel pre rozdelenie nákladov medzi pôvodne a následne pripojených výrobcov

Vzhľadom na skutočnosť, že cena reflektuje skutočné náklady spojené alebo vyvolané pripojením výrobcu, daný výrobca znáša len náklady vyvolané jeho pripojením. Pripájanie výrobcov je začlenené do kategórie „Nové pripojenie“ a v tomto prípade pokiaľ by úpravy boli využívané pre viac koncových účastníkov, tieto budú medzi nich rozpočítané podľa používanej, respektíve rezervovanej kapacity.

- l) Zabezpečenie potrebných informácií o nákladoch, presnom harmonograme na spracovanie ich žiadostí a orientačnom harmonograme pre ich pripojenie do sústavy pre nových výrobcov, ktorí sa chcú pripojiť

Všetky požadované informácie obsahuje primárna a sekundárna legislatíva, podrobnosti a postupy obsahujú prevádzkové poriadky prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav. Ďalšie informácie poskytujú webové sídla prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav www.sepsas.sk, www.zse.sk, www.sse.sk a www.vsds.sk.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy rieši predmetné otázky vždy individuálne s každým jedným záujemcom o pripojenie v rámci rokovaní o podpise Zmluvy o spoločnom postupe pri výstavbe alebo Zmluvy o pripojení do prenosovej sústavy.

Všetky potrebné informácie s ohľadom na pripojenie do DS vrátane termínov a časového harmonogramu pripojenia výrobcu do distribučnej sústavy, sú definované v zmluve o pripojení. DS prostredníctvom svojich webových portálov umožňujú novým výrobcom získať informácie o procesných krokoch, týkajúcich sa pripojenia k DS. Konkrétne informácie a podmienky, súvisiace s pripojením daného výrobcu, sú žiadateľovi oznámené v rámci vyjadrenie prevádzkovateľa DS k žiadosti o pripojenie k DS v súlade s v súlade s Technickými podmienkami prevádzkovateľa distribučnej sústavy a prevádzkovým poriadkom prevádzkovateľa DS. Stanovisko k žiadosti o pripojenie má byť v súlade s Vyhláškou URSO č.315/2008 o štandardoch kvality dodávanej elektriny a poskytovaní služieb a s Prevádzkovými poriadkami prevádzkovateľov DS spracované v lehote do 30 dní. PDS zavedie do svojich prevádzkových predpisov také postupy, aby mohli byť žiadosti spracovávané v zákonných lehotách a bude dbať na ich dodržiavanie.

Ďalším zdrojom informácií je aj telefónne zákaznícke centrum, kde je možné záujemcom takisto poskytnúť požadované informácie.

4.2.7. Prevádzkovanie elektrickej siete (článok 16 ods. 2 a článok 16 ods. 7 a 8 smernice 2009/28/ES)

- a) Garancia prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav prenosu a distribúcie elektriny z OZE. Garancia prednostného prístupu.

Podľa § 3 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE sa podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou zabezpečuje:

- a) prednostným
1. pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy,
 2. prístupom do sústavy,
 3. prenosom elektriny, distribúciou elektriny a dodávkou elektriny,
- b) odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené priamo alebo prostredníctvom miestnej distribučnej sústavy za cenu elektriny na straty,
- c) doplatkom,
- d) prevzatím zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona výrobca elektriny s právom na podporu má právo na prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením.

Pravidlá pre prístup do distribučnej sústavy sú pre všetkých účastníkov rovnaké. Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE definuje povinnosť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy prednostne pripojiť a zabezpečiť prednostný prístup a distribúciu elektriny týchto výrobných zariadení výrobcov na báze obnoviteľných zdrojov elektriny.

Obchodné podmienky pre prístup, pripojenie a distribúciu elektriny sú uvedené v Prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Schválenie tohto dokumentu URSO zaručuje garanciu pre distribúciu elektriny z OZE, pokiaľ výrobca elektriny dodrží všetky podmienky voči prevádzkovateľovi DS požadované podľa zverejneného dokumentu.

- b) Uprednostňovanie zariadení, ktoré vyrábajú elektrinu z OZE

V zmysle § 24 ods. 2 zákona o energetike je prevádzkovateľ distribučnej sústavy povinný prednostne pripojiť zariadenia výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanou výrobou do svojej sústavy po úhrade ceny za pripojenie, ak výrobca spĺňa obchodné podmienky a technické podmienky pripojenia do sústavy tak, aby bola zachovaná bezpečnosť, spoľahlivosť a stabilita prevádzky sústavy.

V zmysle § 24 ods. 6 uvedeného zákona prevádzkovateľ distribučnej sústavy, ktorý zabezpečuje distribúciu elektriny pre viac ako 100 000 pripojených odberateľov, na pokrytie strát pri distribúcii elektriny prednostne nakupuje elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov.

Podľa § 26 ods. 3 uvedeného zákona výrobca elektriny môže požadovať od elektroenergetického dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy prednostné zapojenie výrobných zariadení, ktoré vyrábajú elektrinu z obnoviteľných zdrojov, kombinovanou výrobou alebo z domáceho uhlia.

- c) Prevádzkové opatrenia týkajúce sa sústavy a trhu s cieľom minimalizovať redukcii výroby elektriny z OZE

(Návrh trhu a sústavy, ktorý umožní začleniť rôzne zdroje, by mohol obsahovať opatrenia, ako je obchodovanie, ktoré užšie súvisí s reálnym časom (prechod z predbežného na priebežný plán a zmenu výrobcov), združenie oblastí trhu, zabezpečenie dostatočnej cezhraničnej kapacity pripojenia a obchodu, zlepšená spolupráca medzi bezprostrednými prevádzkovateľmi systému, používanie vylepšených nástrojov komunikácie a kontroly, riadenie na strane dopytu a aktívna účasť na trhoch (prostredníctvom dvojsmerných komunikačných systémov – inteligentného merania spotreby), zvýšená rozdelená výroba a domáce skladovanie (napr. elektrické autá) s aktívnym riadením distribučných sietí (inteligentné siete).)

Vzhľadom na nízky podiel OZE v elektrizačnej sústave SR v súčasnosti nie je pripravované žiadne prevádzkové opatrenie, týkajúce sa redukcii výroby elektriny vyrobenej z OZE. Dôkladne sa však skúma vplyv veterných a slnečných elektrární na stabilitu elektrizačnej sústavy v procese povoľovania ich výstavby.

Prevádzkovateľ DS je povinný prevziať za zdroje vyrábajúce elektrinu z OZE zodpovednosť za odchýlku (zdroje do 4 MW) a zároveň je povinný vykúpiť všetku elektrinu na krytie strát v DS bez ohľadu na výšku strát.

V zmysle Dispečerského poriadku na riadenie elektrizačnej sústavy SR, prevádzkovateľ DS prostredníctvom dispečerského riadenia sústavy druhého stupňa má právo obmedziť alebo prerušiť dodávku elektriny iba počas operatívneho riadenia elektrizačnej sústavy pri stavoch núdze a dočasnom nedostatku výkonu v zmysle príkazu prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

- d) Otázka informovania regulujúceho orgánu o opatreniach na minimalizáciu redukcii výroby elektriny z OZE. Má právomoci na monitorovanie a vykonávanie týchto opatrení?

Žiadne opatrenia takéhoto charakteru nie sú v súčasnosti pripravované.

URSO je informovaný o všetkých opatreniach voči výrobcovi, ktorí prevádzkujú OZE, keďže schvaľuje prevádzkové poriadky prevádzkovateľov distribučnej sústavy. URSO ďalej schvaľuje výšku tarify za prevádzkovanie systému, ktorá zohľadňuje plánovanú alikvotnú časť nákladov na podporu elektriny vyrobenej z OZE a KVET.

Z hľadiska zvýšenia transparentnosti pri činnostiach prevádzkovateľov sústav sa zväzi povinnosť pre prevádzkovateľa prenosovej a distribučnej sústavy predkladať MHV SR a URSO údaje o voľnej kapacite pri pripojení výrobcov elektriny z OZE do sústavy v členení na

- množstvo voľnej kapacity,
- umiestnenie technologického zariadenia výrobcu elektriny z OZE,
- miesto pripojenia do sústavy,

- výroba elektriny z OZE podľa typu zariadenia.

e) Začlenenie zariadení vyrábajúce elektrinu z OZE do trhu s elektrickou energiou Aké sú ich povinnosti, pokiaľ ide o účasť na trhu s elektrickou energiou?

Každý výrobca elektriny je účastníkom trhu s elektrinou v zmysle § 18 ods. 2 zákona o energetike. Preto aj výrobcovia elektriny z OZE sú účastníkmi trhu s elektrinou – s právom prednostného prístupu a odberu elektriny. Ak toto právo nevyužijú, môžu vyrobenú elektrinu predávať na voľnom trhu. Vzhľadom na spravidla vyššie náklady na MWh vyrobenej elektriny by sa títo výrobcovia na voľnom trhu bez podpory neuplatnili. Legislatíva SR, najmä zákon o OZE ponúka viaceré druhy podpory, ktoré umožňujú predat elektrinu vyrobenú v týchto zariadeniach. Formy podpory, ako už bolo uvedené, rieši zákon o OZE najmä v § 3. V rámci cenotvorby výkupnej ceny za elektrinu je začlenenie OZE do trhu realizované aj pozitívnou diskrimináciou.

Výrobca elektriny s právom na podporu je povinný

- predložiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie vydané na nasledujúci kalendárny rok, vydané za predchádzajúci kalendárny rok,
- oznámiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy, s ktorým má uzavretú zmluvu o dodávke elektriny, predpokladanú charakteristiku svojej dodávky v termínoch uvedených v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, ak celkový inštalovaný výkon zariadenia je väčší ako 1 MW,
- oznámiť URSO a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky.

Zariadenia vyrábajúce elektrinu z obnoviteľných zdrojov sú začlenené do trhu s elektrickou energiou a sú povinné sa riadiť sa nariadením vlády č. 317/2007 a súvisiacou energetickou legislatívou.

Všetky zariadenia, ktoré vyrábajú elektrinu z OZE a sú pripojené do distribučnej sústavy, v prípade, že spĺňajú podmienky v zmysle Prevádzkového poriadku a platnej legislatívy v oblasti OZE, majú zabezpečený prednostný výkup elektrinu na krytie strát, resp. doplatku. Povinnosti jednotlivých výrobcov elektriny vyplývajú z platnej legislatívy, v závislosti od typu zdroja, v neposlednom rade aj záujem výrobcu o podporné služby pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy v súlade so *zákonom č. 309/2009 o podpore OZE* má povinnosť vykúpiť elektrinu z OZE na krytie strát v distribučnej sústave. Prebytky výkonu je oprávnený predat na trhu s elektrinou.

f) Pravidlá pre účtovanie taríf za prenos a distribúciu výrobcom elektriny z OZE

Účtovanie taríf za prenos a distribúciu je predmetom regulácie. Prístup do PS a prenos elektriny, ako aj prístup do DS a distribúcia elektriny podliehajú cenovej regulácii. Výrobca elektriny, pripojený do sústavy, ktorý vyrába elektrinu na základe povolenia alebo potvrdenia

o splnení oznamovacej povinnosti (takéto potvrdenie sa uplatňuje pri výrobných zariadeniach do výkonu 1 MW), tarifu za prenos alebo distribúciu elektriny neplatí.

Výrobci elektriny, pripojenému do sústavy, ktorý vyrába elektrinu na základe povolenia na výrobu elektriny, sa v prípade odberu elektriny pre výlučne vlastnú spotrebu na výrobu elektriny na základe žiadosti, predloženej prevádzkovateľovi DS, neúčtuje platba za rezervovanú kapacitu, systémové služby a prevádzkovanie systému. V momente, keď sa výrobca stáva odberateľom elektriny z distribučnej sústavy, do platnosti vstupujú pravidlá pre účtovanie taríf za distribúciu v zmysle platných cenových rozhodnutí a v zmysle pravidiel, daných prevádzkovým poriadkom, v závislosti na akú napäťovú hladinu je zdroj pripojený.

4.2.8. Integrácia bioplynu do siete zemného plynu (článok 16 ods. 7 a článok 16 ods. 9 a 10 smernice 2009/28/ES)

a) Zabezpečenie nediskriminačného účtovania taríf za prepravu a distribúciu bioplynu

Prevádzkovateľ plynárenskej distribučnej siete *Spoločnosť SPP – distribúcia, a. s.*, má rozhodnutím URSO schválené jednotné distribučné tarify pre všetkých účastníkov trhu s plynom, ktorým poskytuje svoje služby. Týmto je zabezpečené nediskriminačné správanie prevádzkovateľa distribučnej siete aj voči výrobcam plynu z obnoviteľných zdrojov energie.

b) Posúdenie potreby rozšírenia infraštruktúry plynárenskej siete s cieľom uľahčiť začlenenie plynu z obnoviteľných zdrojov energie

V súčasnosti je na Slovensku plynofikovaných približne 77 % obcí, v ktorých žije asi 94 % všetkých obyvateľov Slovenska. Vzhľadom na takúto rozsiahlu infraštruktúru plynárenskej siete, ako aj vzhľadom na to, že k dnešnému dňu sa neeviduje požiadavka na pripojenie výrobcu bioplynu k distribučnej sieti, nie je v súčasnosti potrebné uskutočniť posúdenie potreby rozšírenia distribučnej siete s cieľom uľahčiť začlenenie plynu z obnoviteľných zdrojov energie. Ak výrobca bioplynu predloží prevádzkovateľovi distribučnej siete žiadosť o pripojenie k distribučnej sieti, prevádzkovateľ mu na základe údajov zo žiadosti určí technické a obchodné podmienky pripojenia k distribučnej sieti. V prípade nákladov na pripojenie do siete sa náklady rozdelia medzi výrobcu biometánu a prevádzkovateľom distribučnej plynárenskej siete.

c) Uverejnenie technických pravidiel o pripojení do siete a tarífach za pripojenie pre bioplyn

Spoločnosť SPP – distribúcia, a. s., v súlade so zákonom o energetike zverejnila technické podmienky prístupu a pripojenia do distribučnej siete v predpise „Technické podmienky spoločnosti SPP – distribúcia, a. s.“ ako prevádzkovateľa distribučnej siete. V prípade pripojenia výrobcu bioplynu musí zloženie bioplynu spĺňať kvalitatívne parametre stanovené v prílohe č. 1 technických podmienok. Technické podmienky pripojenia výrobcu bioplynu k distribučnej sieti sa stanovujú individuálne v závislosti od technických parametrov pripájaného plynového zariadenia a požadovaného miesta pripojenia, pričom používaný pojem „nadväzujúca sieť“ pokrýva aj plynové zariadenie výrobcu bioplynu. V súčasnosti SPP – distribúcia, a. s., pripravuje novú web stránku, v ktorej zverejní pokyny pre žiadateľov o pripojenie – výrobcov bioplynu.

Cena za pripojenie výrobcu bioplynu sa určí individuálne na základe skutočne vynaložených a preukázaných nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete v súlade s výnosom URSO, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve v platnom znení.

4.2.9. Rozvoj infraštruktúry diaľkového vykurovania a chladenia (článok 16 ods. 11 smernice 2009/28/ES)

Vyhodnoťte potrebu vybudovania novej infraštruktúry centrálného vykurovania a chladenia z obnoviteľných zdrojov energie v záujme dosiahnutia cieľa na rok 2020. Existujú na základe tohto vyhodnotenia plány na podporu infraštruktúry v budúcnosti? Aké sú očakávané príspevky veľkých zariadení na biomasu, slnečnú a geotermálnu energiu v systémoch diaľkového chladenia a vykurovania?

a) Súčasná situácia v centrálnom zásobovaní teplom na Slovensku

Slovensko je charakterizované rozvinutým systémom centralizovaného zásobovania teplom (CZT), ktorý predstavuje viac ako 58 % z celkovej potreby tepla, čo predstavuje výrobu cca 116 000 TJ tepla.

V systémoch CZT prevažuje (cca 54 %) výroba tepla v teplárenských systémoch (využívanie výhod kombinovanej výroby elektriny a tepla). Ostatná výroba tepla je zabezpečovaná hlavne v lokálnych, okrskových zdrojoch tepla (kotelne, výhrevne) s vlastnými tepelnými rozvodmi v prislúchajúcich tepelných okruhoch.

Z hľadiska štruktúry prvotných energetických zdrojov v teplárenských zdrojoch prevládajú pevné fosílné paliva. V ostatných zdrojoch viac ako 90 % palivovú základňu tvorí zemný plyn. Prevažná časť zdrojov tepla a tepelných rozvodov bola budovaná a rozvíjaná v minulosti s intenzívnym rozvojom mestských aglomerácií, najmä bytovo komunálnej výstavby.

Vo všeobecnosti je súčasná situácia v systémoch centralizovaného zásobovania teplom charakterizovaná nasledovnými znakmi:

- primárne energetické zdroje dosiahli úroveň svetových cien, od roku 2003 prudký rast výrobných nákladov (hlavne nákladov na palivové vstupy),
- cena tepla sa stala významnou položkou pri uplatnení sa na trhu s teplom – tendencie odpájania sa odberateľov tepla od CZT v minulosti motivované hlavne deformáciami v tarifách zemného plynu
- za posledných 10 rokov došlo k podstatnému zníženiu výroby a dodávky tepla, z dôvodu ukončenia odberu tepla, (priemyselných odberateľov v mestách, kde sú rozvinuté teplárenské systémy CZT), a najmä z dôvodu dosiahnutých úspor tepla na vykurovanie a prípravu teplej vody realizáciou racionalizačných opatrení na strane spotreby (hydraulické vyregulovanie, inštalácia termostatických ventilov, zateplovanie obytných budov) s poklesom dodávky tepla v rozsahu 30 % až 40 %
- zdroje tepla (teplárne, výhrevne, kotelne) sa v súčasnosti stali predimenzované. Predimenzované sa stali aj distribučné rozvodné siete tepla, dôsledkom čoho je nárast tepelných strát rozvodov tepla,
- nedostatok financií do investovania a modernizácie systémov CZT
- nadobudnutím účinnosti zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike sa vytvoril legislatívny rámec, z ktorého vyplýva, že zásobovanie teplom má regionálny charakter. Predpokladalo sa, že spracovane koncepcie rozvoja miest v tepelnej energetike (povinnosť

pre mesta na základe uvedeného zákona) sa stanú závažným strategickým dokumentom, na ktorého základe bude usmerňovaný rozvoj zásobovania teplom na území miest na najbližšie roky. Nie všetky mesta tento nástroj dostatočne využívajú, o čom svedčí nelogické odpájanie sa odberateľov tepla od centrálnej dodávky a nekoordinovaná výstavba nových zdrojov tepla technicky a environmentálne neopodstatnených v dosahu existujúcich systémov.

- cena tepla je regulovaná podľa zákona č. 276/2006 Z. z. v platnom znení na základe výnosov URSO, ktorými sa každoročne od roku 2003 ustanovuje rozsah regulácie, spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny.

Pri regulácii sa využíva dvojzložková cena tepla. Jej využívanie zohľadňuje odlišné potreby jednotlivých odberateľov tepla a umožňuje im ovplyvňovať výšku svojich nákladov za teplo (*motivačný faktor na znižovanie svojej spotreby tepla*). Je rozdelená na cenu za fixnú zložku podľa regulačného príkonu na odberných miestach a variabilnú zložku podľa nameraného množstva tepla.

V kalkulácii ceny tepla nemôžu byť zahrnuté neoprávnené náklady, medzi ktoré okrem iného patrí aj nehospodárnosť pri výrobe a rozvode tepla. Náklady na palivo sú limitované podľa normatívnych účinností výroby a rozvodu tepla, ktoré stanovuje na základe výsledkov overovania hospodárnosti prevádzky sústav tepelných zariadení Slovenská inovačná a energetická agentúra, podľa zákona 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Na základe výsledkov overovania sa vytvára tlak na výrobcov tepla, aby zvyšovali technickú úroveň výroby a rozvodu tepla a eliminovali zvýšené náklady spojené s nadnormatívnymi stratami.

- b) Potreba vybudovania novej infraštruktúry CZT a opatrenia na zvýšenie tepla v CZT z OZE v záujme dosiahnutia cieľa na rok 2020

Slovenská republika má rozvinutý systém centrálneho zásobovania teplom. **Vysoký stupeň centralizácie zásobovania teplom vytvára dobré technické predpoklady na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.**

Úsporné opatrenia na strane spotreby, realizované v posledných rokoch, ktoré sa v súčasnosti zintenzívnili podpornými programami zateplovania bytových domov, v konečnom dôsledku znižujú dodávku tepla. To spôsobuje zvyšovanie podielu fixných nákladov dodávateľov tepla na celkových nákladoch. Aby si dodávatelia tepla zachovali svoju konkurenčnú schopnosť, musia hľadať nových odberateľov tepla, čo je v súčasnosti z dôvodu útlmu bytovej a občianskej výstavby veľmi náročné.

Ak je v sústave dostatočný výkon na pokrytie dodávok tepla, bude sa podporovať výstavba zdrojov na využívanie OZE ako komplexná náhrada za staré tepelné zdroje.

Perspektívnym riešením pri centrálnej dodávke tepla vzhľadom na dostupný potenciál biomasy na Slovensku s cieľom zníženia výrobných nákladov na variabilnú zložku ceny tepla, je realizácia výstavby zdrojov tepla na báze OZE, ktoré môžu pracovať do prepojených sústav jednotlivých tepelných okruhov iných zdrojov tepla a pri koordinovanom postupe efektívne využívať inštalovaný výkon týchto zdrojov.

To si vyžaduje výstavbu nových tepelných rozvodov na vyvedenie tepelného výkonu k odberateľom vrátane kompaktných odovzdávacích staníc tepla na odberných miestach, ako

aj budovanie rozvodov tepla, ktorými sa prepoja doteraz samostatne tepelné okruhy iných zdrojov tepla s cieľom rozšíriť dodávku tepla z OZE. Takéto riešenia vytvoria v prípade získania nových odberov tepla aj predpoklady na zvýšenie hustoty dodávky tepla, čo bude mať priaznivý dopad na fixnú zložku ceny tepla.

V súčasnosti neexistujú takmer žiadne finančné nástroje na podporu výstavby, výmeny alebo rekonštrukcie tepelných rozvodov, ktoré by podporovali rozvoj centrálnej dodávky tepla na báze OZE.

Podľa platnej schémy na poskytovanie finančnej pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast je podporované využívanie obnoviteľných zdrojov energie, t. j. výstavba, modernizácia alebo rekonštrukcia zdrojov tepla, ale čo sa týka poskytnutia pomoci pri výstavbe, modernizácii a rekonštrukcii rozvodov, táto je obmedzená iba na rozvody tepla situované v areáli prijímateľa pomoci. Uvedený mechanizmus poskytovania finančnej pomoci je nelogický, neodráža špecifické danosti systémov CZT a je potrebné ho zmeniť.

Neúčelne pri rozvoji sústav tepelných zariadení a využívaní OZE pôsobí ukládanie pokút Štátnou energetickou inšpekciou za nedodržiavanie normatívnych ukazovateľov výroby a rozvodu tepla.

Nehospodárnosť pri výrobe a rozvode tepla nie je oprávnenou nákladovou položkou regulovanej ceny tepla a nemôže sa v cene tepla uplatňovať. Nedodržiavaním normatívnych ukazovateľov regulovaný subjekt produkuje finančnú stratu, ktorú musí vykryť zo zisku alebo úspor ostatných nákladov, ktoré tvoria cenu tepla. Uvedený mechanizmus regulácie ceny tepla nepriamo stimuluje regulované subjekty v tepelnej energetike, aby zvyšovali technickú úroveň zariadení na výrobu a rozvod tepla, zlepšovali energetickú hospodárnosť výroby a rozvodu tepla a tým aj dodržiavanie normatívnych účinností, ktoré sa určujú pri overovaní hospodárnosti prevádzky sústav tepelných zariadení, aby eliminovali finančné straty zapríčinené nehospodárnosťou pri dodávke tepla. Ukladaním pokút zo strany ŠEI dochádza k duplicite sankcií za ten istý nedostatok a následne k obmedzovaniu investičných prostriedkov na ďalší rozvoj sústav tepelných zariadení.

Opatrenia na rozvoj infraštruktúry v systémoch CZT využívajúcich obnoviteľné zdroje

- zabezpečiť legislatívnymi nástrojmi pravidelnú aktualizáciu *Koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky* a monitorovanie plnenia opatrení, ktoré vyplývajú z jej záväznej časti,
- prehodnotiť uplatňovanie požiadavky na energetickú účinnosť zdrojov a rozvodov tepla využívajúcich obnoviteľné zdroje energie v systéme regulácie ceny tepla,
- vytvoriť podmienky pre poskytovanie finančnej pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ pri výstavbe, modernizácii a rekonštrukcii rozvodov tepla, ktoré využívajú teplo z OZE,
- zrušiť ukládanie pokút ŠEI za nedodržiavanie normatívnych ukazovateľov výroby a rozvodu tepla.

4.2.10. Biopalivá a ostatné biokvapaliny – kritériá trvalej udržateľnosti a overovanie ich splnenia (články 17 až 21 smernice 2009/28/ES)

- a) Ako sa realizujú kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny na národnej úrovni? (Plánujú sa vypracovať právne predpisy na túto realizáciu? Aká bude inštitucionálna štruktúra?)

V súčasnosti sa v SR kritériá trvalej udržateľnosti realizujú čiastočne na základe platnej legislatívy k ochrane prírody a krajiny a pôdy.

1. Na základe §3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je právne zakotvená povinnosť neporušiť:
 - územný systém ekologickej stability
 - zložky ekosystémov
 - významné krajinné prvky
 - biocentrá ekosystémov alebo skupiny ekosystémov
 - biokoridory
 - interakčné prvky
 - mokrade
 - osobitne chránenú časť prírody a krajiny časť prírody a krajiny, ktorou sú chránené druhy, chránené územia, územia európskeho významu, súkromné chránené územia, chránené objekty, ochranné pásma,
 - biotopy.

Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu, možno vyhlásiť za chránené územia. Na jednotlivých chránených územiach platia stupne ochrany, resp. zóny ochrany alebo sa môžu príslušným rozhodnutím vyhlásiť zakázané činnosti. Zákomom je presne špecifikované, čo sa môže a nemôže v jednotlivých stupňoch ochrany, resp. zónach ochrany vykonávať.

2. Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje
 - a) ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania,
 - b) ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode,
 - c) ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie,
 - d) postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel,
 - e) sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Celý systém kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny, ako aj presné pravidlá, podmienky a postupy ich certifikácie sa implementuje v podobe zákona alebo vládneho nariadenia s účinnosťou najneskôr do konca roku 2011, pričom v období do 31. 12. 2011 budú môcť predkladať a používať výrobcovia biopalív certifikáty udelené inými

certifikačnými inštitúciami, ktoré sú na uvedené aktivity certifikované iným členským štátom EÚ podľa pravidiel Smernice č. 2009/28/ES.

- b) Ako sa zabezpečí, aby biopalivá a biokvapaliny, ktoré sa radia medzi národné ciele v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov, národné povinnosti využívania energie z obnoviteľných zdrojov a/alebo ktoré sú oprávnené na poskytnutie finančnej podpory, spĺňali kritériá udržateľnosti stanovené v článku 17 ods. 2 až 5 smernice 2009/28/ES? *(Bude zriadená národná inštitúcia/orgán zodpovedný za monitorovanie/overovanie splnenia týchto kritérií?)*

Každé biopalivo musí mať certifikát, ktorý udáva, či biopalivo spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti a tiež udáva percentuálnu úsporu skleníkových plynov. Systém hmotnostnej bilancie musí byť aplikovaný na procesy od spracovania pôdy až po konečný vyrobený produkt – biopalivo. Keď sa certifikované biopalivo umiestni na trh, vydá príslušná autorita (certifikačný orgán) dodávateľovi paliva certifikát biopaliva v súlade pravidlami uvedenými v článku 18 smernice 2009/28/ES.

Na zabezpečenie overovania plnenia kritérií udržateľnosti biopalív a biokvapalín, ako aj evidencie množstva pre počítanie podielu na stanovenom ciele, bude zriadený národný systém evidencie, deklarovania a overovania plnenie stanovených kritérií. Bude prednostne vychádzať zo siete existujúcich odborných pracovísk rezortov MHV SR, MPŽPRR SR.

Na základe analýzy životného cyklu biopalív a biokvapalín predpokladáme realizáciu nasledovných **opatrení**, ktoré by mali pokryť požiadavky smernice na preukazovanie plnenia kritérií udržateľnosti:

1. Zabezpečiť v celom reťazci životného cyklu biopaliva, resp. biokvapaliny v súlade s článkom 19 výpočet a overovanie úspory emisií skleníkových plynov.

Zodpovedné rezorty: MPŽPRR SR, MHV SR

2. Vykonanie revízie legislatívy tak, aby dostatočne postihovala uvedené kritériá udržateľnosti v oblasti chránených území a ekosystémov (článok 17, ods. 3), v oblasti pôd s vysokým obsahom uhlíka (článok 17, ods. 4 a 5) a prípadne pripraviť zmeny, resp. vydať rezortné usmernenie na realizovanie pravidiel udržateľnosti (realizácie prostredníctvom odboru environmentálnej politiky)

Zodpovedný rezort: MPŽPRR SR v spolupráci so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN)

3. Zabezpečiť ochranu ekosystémov, pravidiel zavádzania a pestovania invázných druhov a prípadne pripraviť metodiku na jej uplatňovanie pre biopalivá a biokvapaliny

Zodpovedný rezort: MPŽPRR SR

4. Vytvoriť a zaručiť stimulačný systém pre biopalivá a biokvapaliny, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti (článok 17).

Zodpovedné rezorty: MHV SR a dotknuté rezorty

5. Podporiť prostredníctvom programov výskum a vývoj druhov biopalív, ktoré majú predpoklad, že budú spĺňať kritériá udržateľnosti.

Zodpovedné rezorty: MŠ SR a dotknuté rezorty

- c) Ak bude splnenie týchto kritérií monitorovať národný orgán, bol už takýto orgán zriadený? Ak áno, špecifikujte. Ak nie, kedy sa plánuje jeho zriadenie?

Samostatný orgán, ktorý by monitoroval splnenie kritérií trvalej udržateľnosti v súlade so smernicou č. 2009/28/ES o podpore využívania OZE nebol v SR vytvorený. Poverenie zodpovedajúcich organizácií v zmysle bodu b) sa predpokladá v roku 2011.

- d) Uveďte informácie o existencii vnútroštátnych právnych predpisov o územnom plánovaní a národnom katastrálnom registri na overenie súladu s článkom 17 ods. 3 až 5 smernice 2009/28/ES. Ako môžu hospodárske subjekty získať prístup k týmto informáciám? *(Uveďte informácie o existencii predpisov a rozlišovaní medzi rôznym charakterom krajiny, ako je oblasť biologickej rozmanitosti, chránená oblasť atď. a o príslušnom národnom orgáne, ktorý bude monitorovať tento katastrálny register a zmeny v štatúte pôdy.)*

Legislatíva: Oblasť územného plánovania

- Zákon č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. 300/2009 Z.z.

Prístup k informáciám

Hospodárske subjekty môžu získať informácie prostredníctvom komunikácie s príslušnými organizáciami alebo využitím verejných informačných portálov.

Kniha údajov z katastra sa vedie v papierovej a v elektronickej forme prostredníctvom aplikácie.

Pôdny portál spravuje Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, ktorý je organizáciou s celoštátnou pôsobnosťou v oblasti komplexného výskumu pôd na Slovensku. K dispozícii sú pre všetky subjekty nasledovné informácie:

1. zmapované PBEJ¹ mapy
2. register pôdy LPIS.

Báza dát obsahuje údaje súradníc X,Y polygónov opisujúcich hranice jednotlivých areálov BPEJ a ostatných plošných jednotiek: lesy, vodné plochy, ostatné plochy (neplodné pôdy), intravilány a ostatné zastavané plochy. Ďalej súradnice rohov mapových listov a identifikačné údaje: číselné kódy BPEJ a abecedné symboly ostatných plôch vyskytujúcich sa na mapách BPEJ. Báza dát vznikla digitalizáciou odborného obsahu z originálov máp BPEJ, vypracovaných na podklade Štátnej mapy odvodenej 1:5 000. Báza dát neobsahuje údaje kartografického podkladu, t. j. ani údaje polohopisu ani výškopisu.

¹ Bonitované pôdno-ekologické jednotky

- e) Pokiaľ ide o chránené oblasti, uveďte informácie, podľa akého národného, európskeho alebo medzinárodného režimu ochrany sú klasifikované.

V Slovenskej republike sa uplatňuje zákon číslo 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Tento zákon v § 12a ustanovuje pre územnú ochranu päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Na území Slovenskej republiky platí prvý stupeň ochrany, ak tento zákon alebo všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho základe neustanovuje inak.

Podľa tohto zákona lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu, možno vyhlásiť za chránené územia:

- a) chránená krajinná oblasť,
- b) národný park,
- c) chránený areál,
- d) prírodná rezervácia,
- e) prírodná pamiatka,
- f) chránený krajinný prvok,
- g) chránené vtáčie územie.

SR transpozíciou smerníc ER č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov a smernicou Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov rastlín zakotvila:

- A. územia európskeho významu, ktorými zákon rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami:
 - na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhu európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia,
 - ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít, obstaraným ministerstvom a prerokovaným s ministerstvom pôdohospodárstva.
- B. Európsku sústavu chránených území NATURA 2000, ktorú tvoria chránené vtáčie územia a územia európskeho významu vyhlásené za chránené územia alebo ich zóny. Cieľom tejto európskej sústavy chránených území je zabezpečiť priaznivý stav ochrany biotopov a druhov európskeho významu.

Zákon aj pre tieto dve oblasti presne definuje činnosti, ktoré sú povolené a zakázané vykonávať, spôsob povolenia, ako aj určenie stupňa ochrany, resp. zóny v nich.

Polohu, rozlohu, stupne ochrany, resp. zakázané činnosti je možné overiť na príslušných krajských a obvodných úradoch životného prostredia. Jednotlivé chránené územia sú zverejnené vo vestníkoch MŽP SR. Zoznam a interaktívna mapa chránených území sa nachádza na adrese : <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=2>

- f) Aký je postup na zmenu štatútu pôdy? Kto monitoruje a predkladá správy na národnej úrovni o zmenách v štatúte pôdy? Ako často sa aktualizuje register územného plánovania (mesačne, ročne, dvojročne atď.)?

Postupy a rozhodovanie o zmene štatútu pôdy (druhu poľnohospodárskeho pozemku a lesného pozemku) je v Slovenskej republike upravený zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane

a využívání poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Postup na zmenu štatútu pôdy

1. Podľa §9 uvedeného zákona orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy na základe žiadosti vlastníka alebo užívateľa poľnohospodárskej pôdy vydá rozhodnutie na zmenu poľnohospodárskeho druhu pozemku na lesný pozemok.

2. Na vydanie tohto rozhodnutia sú potrebné vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy, ktoré chránia verejné záujmy podľa osobitných predpisov, stanovisko vlastníka a užívateľa a údaje o pozemku podľa katastra; ustanovenie osobitného predpisu tým nie je dotknuté.

3. Orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy, ktorým je Obvodný pozemkový úrad z vlastného podnetu alebo na žiadosť vlastníka alebo užívateľa rozhodne, ak sú pochybnosti o tom, či pozemok je alebo nie je poľnohospodárska pôda. Súčasťou žiadosti vlastníka je príloha, ktorá obsahuje údaje o pozemku podľa katastra, prípadne technické podklady na vyznačenie zmeny druhu pozemku v katastri, potrebné na vyznačenie zmeny druhu pozemku v katastri. Podklady katastra zabezpečí vlastníka alebo užívateľ. Pri rozhodovaní podľa odseku orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy prihliada na odborné stanovisko pôdnej služby.

4. Predmetom rozhodovania sú v tomto prípade poľnohospodárske druhy pozemkov, ktoré:

- a) vplyvom prírodných procesov a účelom využívania zmenili svoj charakter tak, že ich nemožno poľnohospodársky obrábať, ako sú rokliny, výmole, vysoké medze s krovínami alebo s kamením, a pozemky, ktoré neposkytujú trvalý úžitok z iných dôvodov, najmä plochy zarastené krovínami alebo zanesené štrkom či kamením, slatiny, plochy zamokrené alebo porastené rašelinovým machom, málo únosné plochy,
- b) charakterom pôdneho profilu a vlastnosťami zodpovedajú charakteru poľnohospodárskej pôdy, ale sú v katastri evidované ako nepoľnohospodárske pozemky,
- c) sú dlhodobo zalesnené a sú vhodné na preradenie do lesného pôdneho fondu s cieľom usporiadať ich evidenciu v katastri, pričom orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy rozhodne o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na lesný pozemok so súhlasom orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

5. Orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy z vlastného podnetu alebo na základe žiadosti vlastníka, prípadne užívateľa rozhodne o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku, ak sú splnené nasledovné podmienky:

- a) pred 25. júnom 1992 vplyvom ľudskej činnosti zmenil svoj charakter a nezodpovedá poľnohospodárskej pôde,
- b) bol administratívne odňatý z poľnohospodárskeho pôdneho fondu a zanikol dôvod a účel odňatia, pričom nezmenil charakter poľnohospodárskej pôdy,
- c) bol vydaný súhlas orgánu ochrany prírody podľa § 9 ods. 1 písm. k) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

V súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívání poľnohospodárskej pôdy správy na národnej úrovni zabezpečujú:

- Krajský pozemkový úrad, ktorý spracúva a ministerstvu predkladá informáciu o úbytkoch poľnohospodárskej pôdy v rámci územného obvodu kraja

- Obvodný pozemkový úrad, ktorý sleduje a vyhodnocuje úbytky poľnohospodárskej pôdy v rámci svojho územného obvodu v ročných intervaloch, tie odsúhlasuje a nesúlad rieši s príslušným orgánom štátnej správy na úseku katastra

Zmeny druhov pozemkov a vývoj pôdneho fondu v SR eviduje Úrad geodézie, kartografie a katastra SR. Register územného plánovania na účely článkov 17 až 21 sa aktualizuje každoročne.

- g) Ako sa zabezpečuje a overuje súlad s dobrými agroenvironmentálnymi postupmi a ostatnými požiadavkami krížového plnenia (uvedenými v článku 17 ods. 6 smernice 2009/28/ES) na národnej úrovni?

Základný legislatívny rámec SR pre dodržiavanie krížového plnenia, ktorý vychádza z nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, je zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v platnom znení.

Súvisiace predpisy s oblasťou krížového plnenia sú nariadenia vlády, ktoré stanovujú podmienky a formy podpory v poľnohospodárstve:

- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 155/2009 Z.z. a v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 597/2009 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 121/2009 Z. z.

Poskytnutie podpory pre žiadateľa je podmienené povinnosťou plniť podmienky krížového plnenia, ktorými podľa § 8 Nariadenia vlády SR č. 20/2009 Z. z. sú:

- dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky
Overenie súladu s dobrými poľnohospodárskymi a agroenvironmentálnymi podmienkami a ostatnými požiadavkami krížového plnenia na účely čl. 17 ods. 6 smernice 2009/28/ES sa overuje prostredníctvom kontrol, ktoré vykonávajú orgány kontroly v súlade s čl. 22, 53, 54 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009. Uvedenými kontrolami sa zisťuje dodržiavanie požiadaviek krížového plnenia, ktoré sú uvedené v prílohe č. II tohto nariadenia – Záonné požiadavky na hospodárenie (ZPH) a v prílohe č. III – Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky.
- požiadavky hospodárenia
Záonné požiadavky na hospodárenie sú rozdelené na skupiny A, B a C. V zmysle nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 kontroly požiadaviek skupiny A (ZPH 1 až 8) je potrebné začať kontrolovať najneskôr od 1. januára 2009, požiadavky skupiny B (ZPH 9 až 15) je potrebné začať kontrolovať najneskôr od 1. januára 2011 a požiadavky skupiny C (ZPH 16 až 18) je potrebné začať kontrolovať najneskôr od 1. januára 2011.

Orgánmi kontroly sú:

- Pôdohospodárska platobná agentúra (gestorský kontrolný orgán a kontrolný orgán pre povinné požiadavky na hospodárenie podľa prílohy II. nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 číslo 1 a 5) a (kontrolný orgán pre podmienky podľa prílohy III. nariadenia Rady (ES) č. 73/2009)
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (kontrolný orgán pre povinné požiadavky na hospodárenie podľa prílohy II. nariadenia Rady (ES) č. 73/2009)

Predmetom každej kontroly krížového plnenia je dosiahnutie súladu v dodržiavaní určených legislatívnych noriem podľa príloh II a III nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 a na tomto základe stanovených požiadaviek a štandardov, ktoré sú predmetom samotnej kontroly. Ako bolo uvedené, tieto požiadavky a štandardy sú definované v prílohách č. 2 a 3 v nariadení vlády SR č. 20/2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.

- h) Plánujete pomôcť vyvinúť dobrovoľný „certifikačný“ systém/dobrovoľné „certifikačné“ systémy pre trvalú udržateľnosť biopalív a biokvapalín, ako je uvedené v druhom pododseku článku 18 ods. 4 smernice 2009/28/ES? Ak áno, ako?

Predpokladáme, že je to možné skĺbiť s inými rozvíjajúcimi sa certifikačnými mechanizmami - napr. dobrovoľnými certifikačnými mechanizmami pre environmentálne technológie.

4.3. Systémy podpory na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie, ktoré uplatňujú členské štáty alebo skupina členských štátov

Systémy podpory môžu byť regulačné, zabezpečujúce ciele a/alebo povinnosti. Môžu poskytovať finančnú podporu buď pre investície, alebo počas prevádzky zariadenia. Takisto existujú mierne opatrenia, ako sú informačné, vzdelávacie alebo osvetové kampane. Keďže mierne opatrenia sú opísané v bode 3.2.2, toto hodnotenie by sa malo zamerať na regulačné a finančné opatrenia.

Opíšte existujúce systémy s ochrannými opatreniami, detaily systému, trvanie (s uvedením dátumu začatia a ukončenia), minulý vplyv a vysvetlite, či sa plánuje reforma alebo budúce systémy a kedy sa tak stane. Aké výsledky očakávate?

Všeobecná charakteristika

Výrobu elektriny z OZE komplexne rieši zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE, ktorý bol dňa 19. júna 2009 schválený v parlamente.

Zákon optimalizuje fungovanie trhu s elektrinou v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla a vytvára stabilné hospodárske a administratívne prostredie.

Garancia výkupných cien elektriny na 15 rokov znamená podporu výstavby zariadení, ako aj pozitívny dosah na možnosti investovania do technológií výroby elektriny pre malé a stredné podniky, čo prispeje k regionálnemu a miestnemu rozvoju.

Cenu elektriny vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou stanovuje URSO podľa všeobecne záväzným právny predpisom, ktorým je výnos URSO. Pri stanovení ceny zohľadňuje druh obnoviteľného zdroja energie, použitú technológiu, termín uvedenia zariadenia na výrobu elektriny do prevádzky a veľkosť inštalovaného výkonu zariadenia. V cene elektriny zohľadní aj rekonštrukciu a modernizáciu zariadenia. Cena elektriny sa môže zvýšiť koeficientom, ktorý bude zohľadňovať použitú technológiu a jadrovú infláciu. Ak bola výrobcovi elektriny poskytnutá podpora na obstaranie zariadenia z podporných programov financovaných z prostriedkov štátneho rozpočtu alebo z fondov Európskej únie, cena elektriny sa znižuje. Cena elektriny stanovená URSO na nasledujúce obdobie, ktoré nepresiahne tri roky, nesmie byť nižšia ako 90 % výšky ceny platnej v danom roku.

Zákon upravuje najmä podmienky a spôsob podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla, ako aj práva a povinnosti výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanou výrobou, výrobcov biometánu, ako aj ďalších účastníkov trhu s elektrinou.

Výrobca elektriny z týchto zdrojov má nárok na prednostné pripojenie zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy, prednostný prístup do sústavy, prednostný prenos, distribúciu a dodávku elektriny bez ohľadu na výkon zariadenia. Výrobca elektriny má právo na odber za cenu elektriny na straty a na doplatok, ktorý predstavuje rozdiel medzi cenou elektriny a cenou elektriny na straty. Zákon stanovuje hranice podpory, ktorými je maximálny inštalovaným výkonom 125 MW, ktorý sa zvyšuje na 200 MW, ak je elektrina vyrábaná vysoko účinnou kombinovanou výrobou a energetický podiel obnoviteľných zdrojov energie v palive je vyšší ako 20 %.

Doplatok pre zariadenie výrobcu elektriny s inštalovaným výkonom nad 10 MW, resp. nad 15 MW v zariadení využívajúcom ako zdroj veternú energiu, sa nevzťahuje na všetku vyrobenú elektrinu, len na určitú vymedzenú časť. Prevzatie povinnosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy je limitované pre zariadenie s celkovým inštalovaným výkonom do 4 MW. Pre zariadenia výrobcu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW sa právo na odber elektriny a prevzatie zodpovednosti za odchýlku navrhuje uplatniť po celú dobu životnosti zariadenia výrobcu elektriny.

Zákon upravuje aj práva a povinnosti výrobcu špecifického druhu elektriny z obnoviteľného zdroja energie, ktorým je biometán. Biometán návrh zákona definuje ako upravený bioplyn, ktorého technické parametre sú porovnateľné s technickými parametrami zemného plynu.

Potvrdenia o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a potvrdenia o pôvode biometánu vydáva URSO a slúžia pre výrobcov ako doklady pre nárok na podporu výroby elektriny.

Právne predpisy

V legislatíve SR nie je uvedený ani celkový cieľ a ani ciele pre jednotlivé technológie, ktoré sa majú pre jednotlivé roky dosiahnuť.

Povinnosť je uložená prevádzkovateľom distribučných sústav, ktorí sú povinní odoberať všetku elektrinu vyrobenú z OZE na pokrývanie svojich strát. Podrobnosti spolupráce výrobcov elektriny a prevádzkovateľov sústav upravujú prevádzkovatelia sústav vo svojich prevádzkových poriadkoch. Prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy je oprávnený využívať odobratú elektrinu iba na krytie strát. Ak okamžitý výkon odobranej elektriny presiahne množstvo potrebné na krytie strát v distribučnej sústave, tak prevádzkovateľ distribučnej sústavy má právo predať túto elektrinu tretej strane za trhovú cenu.

Finančná podpora

- Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (riadiaci orgán Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR)

Operačný program v oblasti energetiky je zameraný na priblíženie energetickej náročnosti úrovni porovnateľnej s EÚ 15, dosiahnutie úspor energie, zvyšovanie účinností využitia primárnych energetických zdrojov s cieľom zníženia nákladov na energiu, ako aj zvýšenie podielu spotreby obnoviteľných zdrojov energie na celkovej spotrebe energie. Podporované sú aktivity, ktoré vedú k zvýšeniu využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj aktivity zamerané na úspory a efektívne využívanie energie v priemysle a v službách na to nadväzujúcich.

Formy štátnej pomoci:

- schéma štátnej pomoci pre zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzaní progresívnych technológií v energetike,
- schéma na podporu trvalo udržateľného rozvoja (schéma pomoci de minimis),
- finančné inžinierstvo (predovšetkým formou záručných schém, schém na zvýhodnené úvery pre MSP a schémy na podporu začínajúcich podnikateľov).

Pri schéme štátnej pomoci je minimálna výška pomoci 60 000 Eur a maximálna výška pomoci 5 mil. Eur, pričom celkové oprávnené výdavky na projekt nesmú presiahnuť 25 mil. Eur.

Pri pomoci de minimis je minimálna výška 20 000 Eur, pričom maximálna výška pomoci jednému prijímateľovi nesmie presiahnuť súhrnne 200 000 Eur v priebehu troch po sebe nasledujúcich fiškálnych rokov.

Prijímateľmi pomoci je súkromný sektor. Podporuje sa využívanie biomasy, vodnej, geotermálnej a slnečnej energie. Pomoc je poskytovaná ako nenávratný finančný príspevok na investičné náklady. Žiadosti sa prijímajú na základe výziev a v období programovacieho obdobia 2007 - 2013 boli zverejnené 2 výzvy pre schému štátnej pomoci a výzvy de minimis.

Obchodovateľné osvedčenia

V SR nie je zavedený systém povinného podielu OZE v dodávke elektriny, preto sa nevyužíva obchodovanie s osvedčeniami. Možnosť obchodovateľných osvedčení (certifikátov) sa bude zvažovať.

Stanovené tarify výkupných cien

Výkupná cena elektriny z OZE pozostáva z 2 cien. Prvou zložkou je cena elektriny na straty, ktorá odráža trhovú cenu elektriny a je definovaná ako aritmetický priemer cien elektriny na účely pokrytia strát všetkých prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Druhou zložkou je doplatok, ktorý predstavuje rozdiel medzi cenou elektriny a cenou elektriny na straty, ktorý uhrádza výrobcovi elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo výrobcovi elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené alebo na ktorého vymedzenom území sa nachádza.

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy má povinnosť odoberať elektrinu, za ktorú platí cenu elektriny na straty. Výrobca má nárok na doplatok na základe účtovného dokladu vystaveného prevádzkovateľovi distribučnej sústavy na skutočné množstvo elektriny vyrobenej za kalendárny mesiac z obnoviteľných zdrojov energie zníženej o technologickú vlastnú spotrebu elektriny.

Limit na celkový objem vyrobenej elektriny nie je stanovený. Nárok na tarifu majú zariadenia, ktorých celkový inštalovaný výkon je menší ako 125 MW a v prípade, že je elektrina vyrábaná vysoko účinnou kombinovanou výrobou a energetický podiel obnoviteľných zdrojov energie v palive je vyšší ako 20 %, je tento limit 200 MW.

Výkupná cena elektriny je určená na 15-ročné obdobie. Tarify pre novopostavené zariadenia v nasledujúcom období určuje URSO na základe vývoja cien technológií.

Výkupné prémie

Doplatok je možné považovať za určitú formu výkupnej prémie. V zariadeniach s celkovým inštalovaným výkonom do 10 MW, resp. 15 MW v prípade veternej energie, je vyplácaný na všetku vyrobenú elektrinu. V zariadeniach nad týmto limitom je doplatok vyplácaný len na pomerný objem vyrobenej elektriny. Jeho veľkosť je vždy určený tak, aby v súčte s cenou elektriny na straty tvoril výkupnú cenu elektriny.

Plánované opatrenia

Existujúci systém podpory vytvára určité riziká vyplývajúce nielen z povahy OZE, ale aj vo vzťahu k dopadom na cenu elektriny. Tieto riziká boli opísané v 1. kapitole. Stanovenie výkupných cien na obdobie nasledujúceho roka v prípade značného poklesu ceny technológie v priebehu roka vedie k neočakávanému záujmu investorov. V prípade zdroja s fluktuáciou výroby elektriny môže inštalácia neprimerane veľkého výkonu viesť k problémom pri

zabezpečení bezpečnosti sústavy. Preto sa navrhuje opatrenie, ktoré bude fungovať na princípe reverznej aukcie.

Reverzná aukcia predstavuje model s dynamickým klesajúcim oceňovaním s orientáciou na kupujúceho. Na začiatku aukcie je stanovená dĺžka trvania aukcie s maximálnou cenou, ktorú je kupujúci ochotný zaplatiť za obstaranie. Vyhlasovateľ aukcie určí maximálnu inštalovanú kapacitu pre daný rok pre zdroje s fluktuáciou výroby tak, aby bola v zhode s očakávanými príspevkami výroby, ktoré sú uvedené v kapitole 5. Investori podávajú svoje ponuky na výstavbu elektrární, pričom vedia že budú uspokojení tí, ktorí podajú najnižšie požadované výkupné ceny elektriny. To znamená, že počas aukcie je vytváraný tlak na minimalizáciu výkupnej ceny.

Opatrenia na rozvoj zdrojov s fluktuáciou výroby
<ul style="list-style-type: none">• Zaviesť systém tendrov na výstavbu zdrojov s fluktuáciou výroby elektriny (slnečné a veterné elektrárne) na základe reverznej aukcie

4.4. Systémy podpory na presadzovanie využívania energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe tepla a chladu, ktoré uplatňujú členské štáty alebo skupina členských štátov

Všeobecná charakteristika

V legislatíve SR nie je uvedený cieľ pre výrobu tepla z OZE a ani ciele pre jednotlivé technológie, ktoré sa majú pre jednotlivé roky dosiahnuť.

Finančná podpora

Finančná podpora zo štrukturálnych fondov – Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (MHV SR), OP Životné prostredie (MŽP). Ide o podporné schémy v zmysle príslušnej legislatívy EÚ

- Operačný program Životné prostredie (riadiaci orgán Ministerstvo životného prostredia SR)

Zdroje na výrobu tepla (spaľovacie procesy v teplárňach) vrátane malých zdrojov majú vzhľadom na ich rozšírenosť a distribúciu výrazný vplyv na produkciu emisií skleníkových plynov, je v záujme zabezpečenia ochrany ovzdušia a predchádzania nepriaznivým vplyvom klimatických zmien potrebné zamerať sa práve na oblasť výroby tepla.

Operačný cieľ podporuje aktivity zameraných najmä na znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov.

V rámci aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla sú podporené najmä projekty zmeny palivovej základne v prospech menej uhlíkatých palív a obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia) zacielené na zníženie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, aj v kombinácii s kogeneráciou. Podporované sú tiež projekty na inštaláciu tepelných čerpadiel s cieľom náhrady produkcie tepla a teplej vody z neobnoviteľných zdrojov.

Doplňkové body

- a) Ako sú systémy podpory pre výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov usporiadané na podporu využívania zariadení na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla z obnoviteľných zdrojov?

Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE ustanovuje podporu vo forme doplatku elektrine vyrobenej spaľovaním biomasy len v prípade kombinovanej výroby, čím je zabezpečené efektívne využívanie biomasy. Ďalšie opatrenie je zamerané na využívanie biometánu v kombinovanej výrobe. Výrobca elektriny kombinovanou výrobou bez ohľadu na rok uvedenia zariadenia do prevádzky s celkovým inštalovaným výkonom zariadenia do 125 MW, ktorý predloží prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, má právo na takú výšku doplatku ako je doplatok výrobcu elektriny vyrobenej z bioplynu. Doplatok sa vzťahuje na množstvo elektriny, ktorá bola vyrobená z biometánu, ak zariadenie na výrobu bioplynu nie je staršie ako 15 rokov.

- b) Ktoré systémy podpory sú vhodné na podporu využívania diaľkového vykurovania a chladenia pomocou obnoviteľných zdrojov energie?

Vhodný systém podpory predstavuje finančná podpora na investície v CZT.

Vhodným opatrením na dosiahnutie cieľov v oblasti tepla je zavedenie povinnosti minimálneho využívania OZE v dodávke tepla

- c) Ktoré systémy podpory sú vhodné na podporu využívania vykurovania a chladenia v malom rozsahu pomocou obnoviteľných zdrojov energie?

Pre domácnosti je vhodnou formou podpory dotácia na prestavbu pôvodného zdroja na zdroj na báze OZE. Mal by sa však uplatniť princíp teritoriálnej diferenciácie. Dotácia by sa nemala uplatniť v prípade, ak je výhodnejším riešením pripojenie sa k CZT. Najvhodnejšou formou je dotácia na inštalovaný kW výkonu vynásobená koeficientom vo vzťahu k normatívnej spotrebe budovy, aby sa zabránilo budovaniu špekulatívnych nadbytočných výkonov.

- d) Ktoré schémy podpory sú vhodné na podporu využívania vykurovania a chladenia v priemyselných zariadeniach pomocou obnoviteľných zdrojov energie?

Forma podpory v priemyselných zariadeniach na podporu využívania vykurovania a chladenia v priemyselných zariadeniach pomocou obnoviteľných zdrojov energie je podobná ako v bode b).

4.5. Systémy podpory na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov v doprave, ktoré uplatňujú členské štáty alebo skupina členských štátov

Právne predpisy

V právnych predpisoch SR sú pre oblasť biopalív stanovené povinnosti vo forme povinného primiešavania.

- Nariadenie vlády SR č. 246/2006 Z. z. o minimálnom množstve pohonných látok vyrobených z obnoviteľných zdrojov v motorových benzínoch a motorovej naftě uvádzaných na trh SR (účinnosť 1. 5. 2006)

Výrobca a predajca sú povinní ponúkať v motorových benzínoch a motorovej naftě na dopravné účely minimálne množstvá biopalív (alebo iných obnoviteľných palív), ktoré je vyjadrené

- do 31. decembra 2006 v referenčnej hodnote 2 %, vypočítanej z energetického obsahu celkového množstva motorových benzínov a motorovej naftě uvedených na trh,
- od 1. januára 2007 do 31. decembra 2008 v referenčnej hodnote 2 %, vypočítanej z energetického obsahu celkového množstva motorových benzínov a motorovej naftě uvedených na trh,
- od 1. januára 2009 do 31. januára 2009 v referenčnej hodnote 3,4 %, vypočítanej z energetického obsahu celkového množstva motorových benzínov a motorovej naftě uvedených na trh,
- od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010 v referenčnej hodnote 5,75 %, vypočítanej z energetického obsahu celkového množstva motorových benzínov a motorovej naftě uvedených na trh.

Keďže Nariadenie vlády SR č. 246/2006 určuje povinné primiešavanie iba do 31.12.2010, je nutné prijať jeho novelizáciu so zapracovanou trajektóriou pre obnoviteľné zdroje energie v doprave v súlade s hodnotami v tabuľke č. 3.

Finančná podpora

Podpora biopalív je prostredníctvom zníženia spotrebnej dane. Z rozhodujúcich opatrení zo schválenej schémy pomoci vyplýva, že:

- oslobodenie od spotrebnej dane sa vzťahuje na palivové zmesi benzínu s ETBE a naftě s esterami a zníženie spotrebnej dane pre tieto zmesové palivá je ustanovené do úrovne 7,05 % objemu pre zmes benzínu s ETBE a 5 % objemu pre zmes naftě s esterami;
- zníženie spotrebnej dane pre biopalivá sa udeľuje na daňovo území všetkým spoločnostiam, ktoré uvádzajú biopalivá na daňovom území do daňového voľného obehu;
- opatrenie sa má uplatňovať 6 rokov (od dátumu účinnosti zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja) za ustanovených podmienok a zníženie spotrebnej dane sa poskytuje zo štátnych prostriedkov a toto opatrenie má podporiť spoločnosti, ktoré vyrábajú, dovážajú z tretích štátov alebo prijímajú z iných členských štátov.

Notifikácia štátnej pomoci na realizáciu programu biopalív

Európska komisia v rámci procedurálneho postupu notifikácie svojím rozhodnutím (písomné oznámenie zo dňa 19. 7. 2007) schválila „Štátnu pomoc N 360/2006 – Slovensko. Zvýhodnený daňový režim na používanie palív z obnoviteľných zdrojov na základe smernice č. 2003/96/ES (biopalivá)“.

Plnenie povinnosti

Plnenie referenčnej hodnoty vychádza z praktickej realizácie nariadenia vlády SR č. 246/2006 Z. z. pri uplatňovaní požiadaviek na kvalitu motorových palív a biopalív v súlade so smernicou č. 98/70/ES.

Skutočne dosiahnuté plnenie referenčnej hodnoty za rok 2009 je vyjadrené údajom 3,4 % energetického obsahu z celkového množstva motorového benzínu a motorovej nafty.

Neplnenie cieľov je ošetrené zákonom č. 656/2004 Z. z.

Otázka podpory podľa typov paliva a technológií

Podpora sa nelíši podľa typov paliva a technológií. Oslobodenie sa vzťahuje na primiešavanie ETBE do motorového benzínu tak, že sadzba dane je znížená o 47/100-percentuálneho podielu biogénnej látky (ETBE) v zmesi, najviac však o 7,05 %. V prípade primiešavania esterov do motorovej nafty sa je sadzba znížená o percentuálny podiel biogénnej látky v zmesi, najviac však o 5 % .

Článok 21 ods. 2 smernice č. 2009/28/ES považuje prínos biopalív vyrobených z odpadov, zvyškov, nepotravinárskych celulóзовých materiálov a lignocelulóзовých materiálov v porovnaní s inými biopalivami za dvojnásobný na účely preukazovania plnenia národných povinností vo všetkých druhoch dopravy.

Konkrétna podpora pre tieto zvýhodnené biopalivá nie je zatiaľ implementovaná. Je predpoklad, že práve tieto biopalivá budú po roku 2015 postupne prispievať k dosiahnutiu cieľa. Vzhľadom na ich význam je potrebné po roku 2015 zaviesť pre nich investičné a prevádzkové podporné mechanizmy, ktoré budú zohľadňovať najmä úsporu skleníkových plynov.

4.6. Konkrétne opatrenia zamerané na presadzovanie využívania energie z biomasy

Biomasa má významnú úlohu ako primárna energia vo všetkých troch sektoroch: výroba tepla a chladu, výroba elektrickej energie a doprava. Národná stratégia pre biomasu je kľúčová pre naplánovanie úlohy a interakcie využívania medzi koncovými používateľmi energie a interakciou s ostatnými neenergetickými sektormi. Členské štáty preto musia vyhodnotiť svoj domáci potenciál a zvýšiť mobilizáciu domácich a dovážaných zdrojov biomasy. Mal by sa analyzovať vplyv na ostatné neenergetické sektory (ako je potravinársky a krmovinársky priemysel, celulóзовý a papierenský priemysel, stavebný priemysel, nábytkársky priemysel atď.) a interakcia s nimi.

Celkovo možno kvantifikovať teoretický energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy v SR na 29 449 GWh alebo 106 054 TJ tepla čo je 13,2 % z celkovej spotreby energie, ktorá je 800 PJ.

Palivová drewná biomasa produkovaná na lesných pozemkoch, na nelesných pozemkoch už v súčasnosti porastených lesnými drevinami a tiež ako odpad z drevospracujúceho a celulóзово-papierenského priemyslu a z ostatného priemyslu a komunálnej sféry je v podmienkach SR jedným z najvýznamnejších obnoviteľných zdrojov energie. Súčasná miera využívania a jej efektívnosť výrazne zaostáva za potenciálnymi možnosťami, čo vytvára možnosti rýchleho rastu produkcie a jej tuzemského využitia v nasledujúcom desaťročí.

Uvádzané údaje sú v súlade so stratégiou lesného hospodárstva na Slovensku (2008), Národným lesníckym programom (2007), Indikatívnym akčným plánom národného lesníckeho programu (2008), Prognózou a víziou vývoja Slovenského lesníctva (2007), Národnou inventarizáciou lesov SR (2007) a Akčným plánom využívania biomasy (2008).

4.6.1. Dodávka biomasy: z domácich zdrojov a z obchodu

V tomto bode by členské štáty mali vyhodnotiť dodávku biomasy dostupnej z domácich zdrojov a potrebu dovozu.

Malo by sa rozlišovať medzi biomasou pochádzajúcou (A) z lesného hospodárstva – (1) z priamych a (2) nepriamych dodávok; (B) z poľnohospodárstva a rybného hospodárstva – (1) priamo poskytovanou a (2) z vedľajších produktov/spracovaných plodín; a (C) z odpadu – (1) biologicky rozložiteľnej časti mestského pevného odpadu, (2) biologicky rozložiteľnej časti priemyselného pevného odpadu a (3) splaškových kalov. Je potrebné uviesť údaje pre vyššie uvedené prvé podkategórie, kým podrobnejšie informácie sú nepovinné. Zhromaždené údaje majú zodpovedať tejto kategorizácii a poskytnúť informácie v položkách tabuľky 7. Musí sa zohľadniť úloha dovozu (z EÚ a z krajín mimo EÚ) a vývozu (ak je to možné, z EÚ aj z krajín mimo EÚ).

Tabuľka 7: Dodávka biomasy v roku 2006

Sektor pôvodu		Množstvo domácich zdrojov ²	Dovoz		Vývoz	Čisté množstvo	Primárna výroba energie (ktoe)
			EÚ	Mimo EÚ	EÚ		
A) Biomasa z lesníctva ³ :	Z toho:						
	1. priama dodávka drevenej biomasy z lesov a inej lesnej pôdy na výrobu energie	820 000 t	-	-	54 000 t	766 000 t	183
	<i>Nepovinné – ak sú informácie dostupné, môžete rozpísať množstvo východiskových surovín patriacich do tejto kategórie:</i>						
	a) výrub						
	b) zvyšky z výrubu (vrcholy, konáre, kôra, kmene)	800 000 t			51 000 t	749 000 t	179
c) zvyšky z ošetrovania zelene (drevená biomasa z parkov, záhrad, radov stromov, kríkov)	15 000 t			1 000 t	14 000 t	3,3	
d) iné (definujte)	5 000 t			2 000 t	3 000 t	0,7	
2. priama dodávka drevenej biomasy na výrobu energie	1 125 000 t	-	-	184 000 t	941 000 t	270,4	
<i>Nepovinné – ak sú informácie dostupné, môžete ich rozpísať:</i>							
a) zvyšky z piliarstva, spracovania dreva, nábytkárskeho priemyslu (kôra, piliny)	511 000 t			142 000 t	369 000 t	105,8	
b) vedľajšie produkty celulózového a papierenského priemyslu (výluh, tallový olej)	510 000 t			-	510 000 t	146,2	
c) spracované drevené palivo	95 000 t			40 000 t	55 000 t	15,8	
d) recyklované drevo od spotrebiteľov (recyklované drevo na výrobu energie, drevený odpad z domácností)	9 000 t			-	9 000 t	2,6	
e) iné (definujte)							
B) Biomasa z poľnohospodárstva a rybného hospodárstva:	Z toho:						
	1. poľnohospodárske plodiny a produkty rybolovu priamo poskytované na výrobu energie						126,8
	a) pestované plodiny (obilniny, olejiny, cukrová repa, silážna kukurica)						
	Repka olejná	259 650	5 712		123 206	95 716	47,2
	Kukurica na zrno	838 300	229 400		788 000	127 400	79,6
b) siláže							
- kukuričná siláž							
c) výmládkové stromy							
d) iné energetické plodiny (trávy)	540						
e) riasy							
e) iné (definujte)							
2. vedľajšie poľnohospodárske produkty/spracované zvyšky a vedľajšie produkty rybolovu na výrobu energie						25	
<i>Nepovinné – ak sú informácie dostupné, môžete ich rozpísať:</i>							
a) slama							
b) živočíšne exkrementy							
d) mäso a kostná múčka							
e) vedľajšie produkty z lisovania (vrátane pokrutín z olejnatých semien a olivového oleja na výrobu energie)	233 tis. m ³					25	
f) ovocná biomasa (vrátane škrupín a jadier)							
g) vedľajšie produkty rybolovu							
g) odrezky z viniča, olivovníkov a ovocných stromov							
h) iné (definujte)							
C) Biomasa z	Z toho:						

²Množstvo zdrojov v m³ (ak je to možné; v opačnom prípade v primeraných alternatívnych jednotkách) pre kategóriu a a jej podkategórie, a v tonách pre kategórie B a C a ich podkategórie.

³Biomasa z lesníctva by mala zahŕňať aj biomasu zo sektorov súvisiacich s lesníctvom. Do kategórie biomasy pochádzajúcej z lesníctva by sa do príslušných podkategórií pôvodu mali zahrnúť aj spracované pevné palivá, ako sú piliny, pelety a brikety.

odpadu:	1. biologicky rozložiteľná časť mestského pevného odpadu vrátane bioodpadu (biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a parkov, potravinový a kuchynský odpad z domácností, reštaurácií, zásobovateľských a predajných priestorov, a porovnateľný odpad zo zariadení na spracovanie potravín) a skládkový plyn						8
	2. biologicky rozložiteľná časť priemyselného odpadu (vrátane papiera, lepenky, paliet)	8 000 t	-	-	1 000 t	7 000 t	2,0
	3. Splaškové kaly						10

Zdroj: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

- Vysvetlite konverzný faktor/spôsob výpočtu použitý vyššie na konverziu množstva dostupných zdrojov na primárnu energiu.

Biologicky rozložiteľná časť priemyselného odpadu používaná na výrobu energií bola vypočítaná odborným odhadom.

Výhrevnosť biomasy: 14- 16 MJ/kg .

Výhrevnosť bioplynu: 22 MJ/m³.

Výtťažnosť bioplynu: tekuté exkrementy: 30 m³ z 1 m³ tekutých exkrementov

kukuričný šrot: 300- 400 m³ z 1 t suroviny,

trávna senáž: 200 m³ z 1 t suroviny,

kukuričná siláž: 200- 250 m³ z 1 t suroviny.

- Použite tabuľku 7a na zaznačenie odhadovaného príspevku využívania energie z biomasy v roku 2015 a 2020. (Podľa kategorizácie použitej v tabuľke 7.)

Tabuľka 7a: Odhadované dodávky domácej biomasy za rok 2015 a 2020

Sektor pôvodu		2015		2020	
		Očakávané množstvo domácich zdrojov (t)	Primárna výroba energie (ktoe)	Očakávané množstvo domácich zdrojov (t)	Primárna výroba energie (ktoe)
A) Biomasa z lesníctva:	1. priama dodávka drevenej biomasy z lesov a inej lesnej pôdy na výrobu energie	1 818 000	434	2 721 000	650
	2. nepriama dodávka drevenej biomasy na výrobu energie	1 900 000	545	1 995 000	572
B) Biomasa z poľnohospodárstva a rybného hospodárstva:	1. poľnohospodárske plodiny a produkty rybolovu priamo poskytované na výrobu energie		180		194
	a) biopalivá				
	- repka	134 250	44	150 000	50
	- kukurica	200 000	48	225 000	54
	b) kukuričná siláž	838 642	88	850 000	90
2. vedľajšie poľnohospodárske produkty/spracované zvyšky a vedľajšie produkty rybolovu na výrobu energie		2 000		2 000	
a) fytomasa – na spaľovanie	4 990 000	1 620	4 990 000	1 620	
b) bioplyn z exkrementov hospodárskych zvierat na bioplyn	11 357 600	200	11 357 600	200	
	3 200 000	180	3 200 000	180	

	c) bioplyn z TTP				
C) Biomasa z odpadu:	1. biologicky rozložiteľná časť mestského pevného odpadu vrátane bioodpadu (biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a parkov, potravinový a kuchynský odpad z domácností, reštaurácií, zásobovateľských a predajných priestorov, a porovnateľný odpad zo zariadení na spracovanie potravín) a skládkový plyn	200 000	50	300 000	75
	2. biologicky rozložiteľná časť priemyselného odpadu (vrátane papiera, lepenky, paliet)	8 000	2	8 000	2
	3. Splaškové kaly		12		13

Zdroj: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

- Aká je odhadovaná úloha dovážanej biomasy do roku 2020? Uveďte očakávané množstvá (ktoré) a možné krajiny dovozu.

Dovoz biomasy na energetické využívanie do roku 2020 sa nepredpokladá.

Tabuľka 8: Súčasné využívanie poľnohospodárskej pôdy na pestovanie plodín určených na výrobu energie za rok 2006/07

Poľnohospodárska pôda využívaná na pestovanie plodín určených na výrobu energie	Plocha (ha)
1) Pôda využívaná na výsadbu výmladkových stromov (vrby, topole)	150
2) Pôda využívaná pre iné plodiny určené na výrobu energie, ako sú trávy (lesknica lekárska, proso, ozdobnica čínska), cirok	200
3. Pôda využívaná na energetické plodiny celkovo	79 640

Zdroj: PPA, VÚEPP, NLC – Prognóza a vízia Slovenského lesníctva (2007)

4.6.2. Opatrenia na zlepšenie dostupnosti biomasy s prihliadnutím na iných používateľov biomasy (poľnohospodárstvo a sektory súvisiace s lesníctvom)

Mobilizácia nových zdrojov biomasy

a) Uveďte koľko pôdy je znehodnotenej

V súčasnosti sa rozloha poškodenej pôdy v lesnom hospodárstve odhaduje na 10 000 ha, najmä vplyvom imisií a erózie. Množstvo znehodnotenej poľnohospodárskej pôdy sa neeviduje.

b) Uveďte množstvo nevyužitej ornej pôdy

V súčasnosti sa na poľnohospodársku produkciu nevyužíva cca 450 000 ha poľnohospodárskych pozemkov. Podľa vykonanej inventarizácie je v súčasnosti 275 000 ha týchto pozemkov (tzv. biele plochy) porastených lesnými drevinami najmä v dôsledku ich prírodnej sukcesie. Zásoba drevnej suroviny je približne 36,5 mil.m³.

Na energetické využitie je k dispozícii 300 000 ha TTP (trvalé trávne porasty).

- c) Plánujú sa nejaké opatrenia na podporu využívania nevyužitej ornej pôdy, znehodnotenej pôdy atď. na účely výroby energie?

Opatrenia sa týkajú úpravy legislatívnych predpisov tak, aby bolo možné využívať jednotlivé druhy pozemkov na pestovanie rýchlorastúcich drevín na poľnohospodárskej pôde.

Opatrenia na zvýšenie ponuky biomasy na poľnohospodárskej ploche
<ul style="list-style-type: none">• Spracovať monitorovací, evidenčný, štatistický systém množstva domácich vyrobených biopalív, množstva vyrobenej biomasy a plochy osiatych energetickými plodinami (kvantifikácia podľa druhov)• Zaviesť a dodržiavať v poľnohospodárstve (aj lesníctve) princíp bioenergetickej dostatočnosti (definovanej, dostatočnej produkcie fytohmoty pre energetické účely)• Na produkciu surovín na výrobu biopalív a iných energetických biokvapalín využívať bežné poľnohospodárske plochy, ako aj nevyužitú ornú pôdu a znehodnotenú pôdu. Zároveň je potrebné určiť hranicu obsahu uhlíka v pôdach nespôsobilých na produkciu surovín na výrobu biopalív a iných biokvapalín• Monitorovať vplyvy pestovania energetických plodín na biologické, fyzikálne, chemické a produkčné parametre pôdy• Zvážiť zavedenie a používanie pravidiel na zabránenie nekontrolovaného rozšírenia invázných druhov ich zaradením do pestovania na energetické účely• Vypracovať postupy na návrat pôdy používanej pre pestovanie energetických plodín na pôdu určenú pre pestovanie klasických poľnohospodárskych plodín• Prijatť účelné, finančné, podporné mechanizmy pre produkciu fytohmoty s energetickým využitím, zvlášť pri využívaní menej hodnotnej a znehodnotenej pôdy• Testovať v experimentálnych podmienkach pestovanie netradičných energetických plodín a vypracovať metodiky ich efektívneho pestovania• Vykonávať monitoring vplyvu pestovania a produkcie energetických plodín na cenu potravinových surovín a potravín, krmív a ostatných nepotravinových produktov• Realizovať výskumné programy

- d) Plánuje sa energetické využitie dostupného primárneho materiálu (ako je živočíšny hnoj)?

Využívanie dostupného primárneho materiálu v bioplynových staniciach je podporované zákonom č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE, ktorý podporuje výrobu elektriny z bioplynu a výrobu biometánu.

- e) Existujú konkrétne politiky zamerané na podporu výroby a využívania bioplynu? Aké typy využívania sa podporujú (miestne, diaľkové vykurovanie, rozvod bioplynu, integrácia siete zemného plynu)?

Ministerstvo pôdohospodárstva SR podporuje najmä poľnohospodárske bioplynové stanice, ktoré spracúvajú odpad z poľnohospodárskej prvovýroby, živočíšnej výroby a poľnohospodársky odpad.

Podporuje sa integrácia biometánu do siete zemného plynu. Pre posilnenie tejto integrácie je potrebné prijať legislatívne opatrenia, ktoré budú garantovať povinný výkup tohto biometánu za stanovenú cenu. Biometán bude využitý v kombinovanej výrobe elektriny a tepla.

Distribúcia biometánu zníži nepriaznivý dopad na regulované ceny za využívanie distribučnej siete, ktorý spôsobí zníženie spotreby zemného plynu.

- f) Aké opatrenia sú naplánované na zlepšenie techník v lesnom hospodárstve s cieľom maximalizovať ťažbu biomasy v lese trvalo udržateľným spôsobom? Ako salepší riadenie lesného hospodárstva, pokiaľ ide o zvýšenie budúceho rastu? Aké opatrenia sú naplánované na maximalizáciu ťažby existujúcej biomasy, ktoré už možno zaviesť do praxe?

Z technologicko-výrobného hľadiska je potrebné vytvorenie, resp. zlepšenie podmienok pre rýchly rozvoj technológie komplexného spracovania dreva v lesnom hospodárstve. Ide o:

- používanie technologických postupov umožňujúcich spracovanie korunových častí stromov bez nadmerného poškodzovania prírodného prostredia,
- používanie technologických postupov umožňujúcich spracovanie stromovej biomasy vo výchovných ťažbách a likvidácii kalamít,
- zvýšenie prístupnosti lesných porastov, budovanie a zlepšenie priestorových možností pre potreby výroby palivových štiepok.

V oblasti rastu produkcie drevnej suroviny na lesných pozemkoch a nevyužívaných lesných pozemkoch je potrebné:

- prehodnotenie miery reštrikcií obmedzujúcich rovnomernú efektívnu ťažbu drevnej suroviny na lesných pozemkoch,
- na lesných pozemkoch s vyhovujúcimi stanovištnými podmienkami intenzifikovať produkciu drevnej suroviny použitím najmä rýchlorastúcich drevín a postupov ich obhospodarovania,
- na nevyužívaných poľnohospodárskych pozemkoch (biele plochy) vo vhodných prírodných podmienkach z právneho hľadiska umožniť a intenzifikovať produkciu drevnej suroviny,
- zvýšiť produkčný potenciál brehových porastov a líniových výsadiieb a ich využitie,
- podpornými opatreniami zvýšiť konkurencieschopnosť producentov palivových štiepok na lesných pozemkoch, tak aby bolo možné rovnomerne využívať

produkčný potenciál lesných porastov a pri podpore zohľadniť ďalšie pozitívne dosah výroby palivovej biomasy (hygiena, zdravotný stav, bezpečnosť, stabilita porastov a tiež mimoprodukčné funkcie),

- vo vhodných prírodných podmienkach stimulovať produkciu drevnej biomasy na nevyužívaných poľnohospodárskych a ostatných pozemkoch pre potreby energetiky a spracovateľov dreva,
- podpornými opatreniami zabezpečiť rast produkcie drevnej biomasy na zabezpečenie sociálneho rozvoja vidieckych oblastí,
- vypracovať stratégiu optimalizácie produkcie a energetického využívania palivovej drevnej biomasy z územného hľadiska s cieľom dosiahnutia čo najväčšej efektívnosti (výrobné náklady, zaťaženie životného prostredia, zamestnanosť a pod.).

Legislatívne a regulačné opatrenia na zvýšenie ponuky drevnej biomasy

- Podpora zavádzania technológie na ťažbu a spracovanie palivovej drevnej biomasy
- Podpora výroby drevnej biomasy (energetická lesná štiepka)

Podporované by mali byť výkony súvisiace s výrobou lesnej štiepky: sústreďovanie hmoty z výchovných ťažieb, z výrubu nežiaducich drevín a sústreďovanie zbytkov po ťažbe dreva a podobne.

- Podpora zakladania energetických porastov

Porasty rýchlorastúcich drevín by sa mali zakladať na lesnej a nelesnej pôde ako alternatívny spôsob jej využívania založené na vhodných stanovištných podmienkach so zodpovedajúcou drevnou štruktúrou na výrobu štiepky a vlákninového dreva.

Opatrenie na zakladanie energetických porastov by sa malo realizovať vtedy, keď sa dopyt po štiepke zvýši natoľko, že nebude postačovať prirodzený zdroj biomasy (hmota zo zbytkov po ťažbe, prerezávkach, prebierkach, kalamitách a drevín z tzv. bielych plôch).

Vplyv na iné sektory:

- a) Ako sa bude monitorovať vplyv energetického využívania biomasy na iné sektory založené na poľnohospodárstve a lesníctve? Ktoré sú to vplyvy? (Ak je to možné, uveďte informácie aj o kvantitatívnych účinkoch.) Plánujú sa tieto vplyvy monitorovať aj v budúcnosti?

Sektormi založenými na lesnom hospodárstve sú predovšetkým celulózopapierenský a drevospracujúci priemysel. Vplyv opatrení na využívanie biomasy a jeho dosah na sektory založené na lesnom hospodárstve bude monitorovaný z pohľadu produkcie obnoviteľných zdrojov (objemu biomasy a jej zameniteľných sortimentov drevnej suroviny - vlákna, žrde a jej cenových relácií na trhu v tuzemsku a EÚ). Monitoring bude zameraný na vývoj potenciálnych možností produkcie obnoviteľných zdrojov (súlad s národným akčným plánom).

Prípadné problémy sa budú riešiť opatreniami na podporu dostupnosti dreva, napr. zlepšením dostupnosti porastov, podporou komplexného spracovania stromovej biomasy, intenzifikáciou produkcie dreva na lesných a nelesných pozemkoch.

- b) Aký rozvoj s potenciálnym vplyvom na využívanie energie sa očakáva v ostatných sektoroch založených na poľnohospodárstve a lesníctve? (Např. mohla by zlepšená účinnosť/produktivita zvýšiť alebo znížiť množstvo vedľajších produktov dostupných na energetické využitie?)

Zvýšená produktivita, efektivita, ako aj objem výroby v sektoroch založených na lesníctve môže znížiť množstvo vedľajších produktov dostupných na energetické využitie. V dôsledku čoho sa môže vytvoriť tlak na rast trvalo udržateľnej produkcie dreva na lesných a nelesných pozemkoch, najmä nevyužívaných a málo produktívnych. Tým sa v budúcnosti zvýšia zdroje pre potreby spracovateľov dreva a energetiky.

Vzhľadom na existujúci jednotný trh a dopyt po surovinách na výrobu biopalív aj v ostatných členských krajinách by sa prípadné deficity ponuky mohli vyrovnávať cez cenové trhové mechanizmy na celoeurópskom trhu. Je potrebné, aby sa v analýzach a projekciách, na ktorých základe sa budú prijímať opatrenia na využívanie biomasy na energetické účely, zohľadňovali aj súvislosti s vývojom európskeho a globálneho potravinového trhu a vplyvy na riešenie problému potravinovej bezpečnosti. Obmedzujúcim faktorom pre poľnohospodársku produkciu v SR, na ktorý je potrebné poukázať, sú nejednotné podmienky v porovnaní s ďalšími členskými krajinami, hlavne s dôrazom na výšku príspevkov (priamych platieb) pre poľnohospodárov poskytovaných z EÚ.

4.7. Plánované využitie štatistických prenosov medzi členskými štátmi a plánovaná účasť na spoločných projektoch s inými členskými štátmi a tretími krajinami

4.7.1. Procedurálne aspekty

- (a) Opíšte stanovené národné postupy (krok za krokom) alebo postupy, ktoré sa majú stanoviť na účely zavedenia štatistického prenosu alebo spoločného projektu (vrátane zodpovedných orgánov a kontaktných miest).

Za napĺňanie cieľov v oblasti OZE zodpovedá Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR. Predpokladá sa úprava legislatívy tak, aby Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR mohlo zabezpečiť uzatvorenie dvojstranných a mnohostranných dohôd s inými štátmi o štatistických prenosoch energie z obnoviteľných zdrojov a o vytvorení spoločného projektu zaoberajúcom sa využitím obnoviteľných zdrojov energie.

Pravidlá, podmienky a pokyny týkajúce sa štatistických prenosov a plánovanej účasti na spoločných projektoch budú zverejnené na internetovej stránke Ministerstva hospodárstva SR.

- (b) Opíšte prostriedky, pomocou ktorých sa môžu súkromné subjekty uchádzať a zúčastniť na spoločných projektoch s členskými štátmi alebo tretími krajinami.

SR v súčasnosti nepredpokladá spoločné projekty na svojom území.

- (c) Zadaťte kritériá, pomocou ktorých možno určiť, kedy sa majú používať štatistické prenosy alebo spoločné projekty.

Kritériá budú zverejnené na internetovej stránke Ministerstva hospodárstva a výstavby SR.

- (d) Pomocou akého mechanizmu sa iné zainteresované členské štáty zapoja do spoločného projektu?

SR v súčasnosti nepredpokladá spoločné projekty na svojom území.

- (e) Želáte si zúčastniť sa na spoločných projektoch v iných členských štátoch? Koľko inštalovanej kapacity/elektrickej energie alebo tepla vyrobeného za rok plánujete podporiť? Ako plánujete zabezpečiť systémy podpory pre takéto projekty?

SR v prípade ponuky účasti na spoločných projektoch zväži túto možnosť. Výšku podporenej inštalovanej kapacity SR nedefinuje, pretože to závisí od konkrétneho projektu. Systém podpory bude vychádzať z platného legislatívneho stavu podpory v SR.

4.7.2. Odhadovaný nadbytok výroby energie z obnoviteľných zdrojov v porovnaní s orientačnou trajektóriou, ktorý možno preniesť do iných členských štátov

Tabuľka 9: Odhadovaný nadbytok energie z obnoviteľných zdrojov v porovnaní s orientačnou trajektóriou, ktorý možno preniesť do iných štátov (ktoe)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odhadovaný nadbytok uvedený v prognóze	-	29	84	79	146	91	179	115	220	334	143
Odhadovaný nadbytok v NREAP	-	181	240	228	313	305	364	269	349	190	143
Odhadovaný deficit uvedený v prognóze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odhadovaný deficit v NREAP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

4.7.3. Odhadovaný potenciál pre spoločné projekty

- (a) V ktorých sektoroch na vašom území môžete ponúknuť rozvoj využívania energie z obnoviteľných zdrojov na účely spoločných projektov?

SR nepredpokladá spoločné projekty na svojom území.

- (b) Bola technológia, ktorá sa má vyvinúť, špecifikovaná? Koľko inštalovanej kapacity/elektrickej energie alebo tepla bolo vyrobené za rok?

SR nepredpokladá spoločné projekty na svojom území.

- (c) Ako budú definované miesta pre spoločné projekty? (Môžu napríklad miestne alebo regionálne orgány alebo organizátori tieto miesta odporúčať? Alebo sa môže zúčastniť akýkoľvek projekt bez ohľadu na svoje umiestnenie?)

SR nepredpokladá spoločné projekty na svojom území.

- (d) Ste si vedomí potenciálu pre spoločné projekty v iných členských štátoch alebo v tretích krajinách? (V ktorom sektore? Aká veľká kapacita? Aká je plánovaná podpora? Pre ktoré technológie?)

Z dôvodu nízkej informovanosti nie je známy potenciál spoločného projektu v členskom štáte. SR predpokladá pripraviť analýzu potenciálu spoločných projektov s Ukrajinou.

- (e) Uprednostňujete podporu niektorých technológií? Ak áno, ktorých?

Z dôvodu absencie relevantných analýz nie je uprednostnená podpora určitej technológie.

4.7.4. Odhadovaný dopyt po energii z obnoviteľných zdrojov, ktorý sa pokryje inak ako domácou produkciou

Nepredpokladá sa dopyt Slovenskej republiky po energii z obnoviteľných zdrojov. Vid' tab. 9.

5. HODNOTENIA

5.1. Celkový očakávaný príspevok jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a k splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie, tepla a chladu a v doprave

Tabuľka 10a: Odhad celkového očakávaného príspevku (inštalovaná kapacita, hrubé množstvo vyrobenej elektrickej energie) jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov v SR k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie v období rokov 2010 – 2014

	2005		2010		2011		2012		2013		2014	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Vodná:	1597	4 638	1 622	4 834	1 632	4 863	1 640	4 887	1 660	4 947	1 668	4 971
<1 MW	16	80	25	75	28	83	31	92	34	101	37	110
1 MW – 10 MW	46	198	55	164	62	185	67	200	72	215	77	229
>10 MW	1535	4 360	1542	4595	1542	4595	1542	4595	1554	4631	1554	4631
Z toho čerpadlá:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geotermálna	0	0	0	0	0	0	4	28	4	28	4	28
Solárna												
fotovoltaická	0	0	60	30	120	90	130	130	140	140	150	150
koncentrovaná solárna energia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Príliv a odliv, vlny, oceán	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veterná:												
na pobreží	5	7	5	7	5	8	150	120	150	240	150	240
na mori:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biomasa:												
pevná	47	27	100	540	110	570	120	600	130	650	140	700
bioplyn	2	5	18	70	30	200	45	300	60	400	70	546
biokvapaliny												
SPOLU	1 651	4 677	1 805	5 481	1 897	5 731	2 089	6 065	2 144	6 405	2 182	6 635
Z toho v zariadení na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla	49	32	118	610	140	770	165	900	190	1050	210	1246

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

Tabuľka 10b: Odhad celkového očakávaného príspevku (inštalovaná kapacita, hrubé množstvo vyrobenej elektrickej energie) jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov v SR k dosiahnutiu

záväzných cieľov na rok 2020 a splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie v období rokov 2015 – 2020

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Vodná:	1 732	5 161	1 760	5 245	1 771	5 278	1 783	5 313	1 798	5 358	1 812	5 400
<1 MW	40	119	43	128	46	137	50	149	55	164	60	179
1 MW – 10 MW	82	244	87	259	95	283	103	307	113	337	122	364
>10 MW	1610	4798	1630	4857	1630	4857	1630	4857	1630	4857	1630	4857
Z toho čerpadlá:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geotermálna	4	28	4	28	4	28	4	28	4	29	4	30
Solárna												
fotovoltaická	160	160	170	170	190	190	210	210	250	250	300	300
koncentrovaná solárna energia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prílív a odliv, vlny, oceán	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veterná:												
na pobreží	300	480	300	480	300	480	350	560	350	560	350	560
na mori:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biomasa:												
pevná	145	725	150	750	155	775	160	800	165	825	170	850
bioplyn	80	624	85	663	90	702	95	741	100	780	110	860
biokvapaliny												
SPOLU	2 421	7 178	2 469	7 336	2 510	7 453	2 602	7 652	2 667	7 802	2 746	8 000
Z toho v zariadení na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla	225	1349	235	1413	245	1477	255	1541	265	1605	280	1710

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

Tabuľka 10c: Odhad celkovej výroby elektriny z prečerpánia v prečerpávacích vodných elektrárnach

	2005		2010		2011		2012		2013		2014	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Prečerpávacie vodné elektrárne :	916	103	916	250	916	250	916	255	916	255	916	260

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Prečerpávacie vodné elektrárne :	916	265	916	270	916	275	916	275	916	280	916	280

Zdroj: SEPS

Tabuľka 11: Odhad celkového očakávaného príspevku (konečná spotreba energie) jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov v SR k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe tepla a chladu v období rokov 2010 – 2020 (ktoe)

ktoe	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geotermálna (s výnimkou geotermálneho tepla s nízkou teplotou v aplikáciách tepelných čerpadiel)	3	3	3	3	4	28	40	50	60	70	80	90
Solárna	0	2	3	3	4	5	7	10	15	20	25	30
Biomasa:												
pevná	357	443	460	480	500	520	540	560	580	600	620	630
bioplyn	1	4	7	15	23	30	36	41	46	51	55	60
biokvapaliny												
Obnoviteľná energia z tepelných čerpadiel:												
– z toho aerotermálna	0	0	0	0	1	1	1	2	3	3	3	3
– z toho geotermálna	0	0	1	1	1	2	2	2	3	3	4	4
– z toho hydrotermálna	0	0	0	0	1	1	1	2	3	3	3	3
SPOLU	361	452	474	502	534	587	627	667	710	750	790	820
Z toho diaľkové vykurovanie	52	55	62	74	88	130	160	190	230	270	315	360
Z toho biomasa v domácnostiach	33	35	36	37	38	39	41	43	46	49	52	55

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

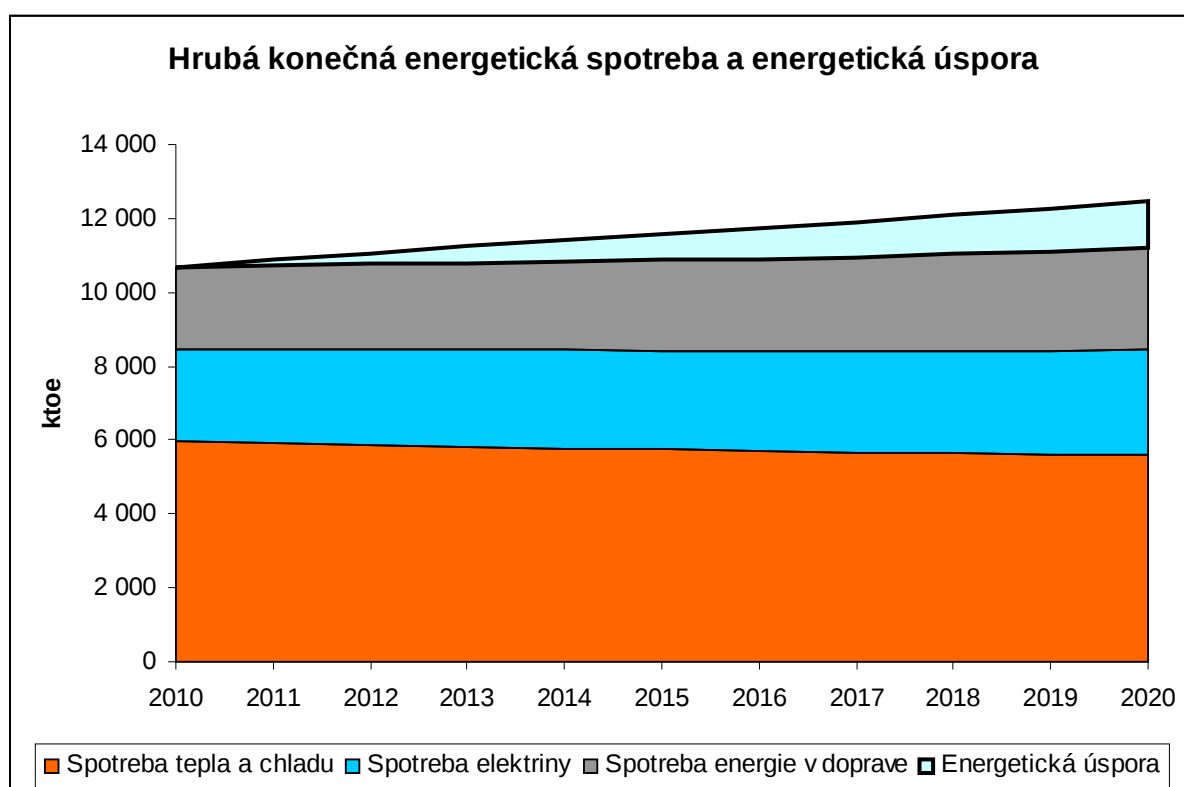
Tabuľka 12: Odhad celkového očakávaného príspevku jednotlivých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov v SR k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore dopravy v období rokov 2010 – 2020 (ktoe)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bioetanol/bio-ETBE	0	15	16	17	19	24	30	33	38	65	65	75
Z toho biopalivá podľa článku 21 ods. 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	8	25
Z toho dovoz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bionafta	0	67	70	72	75	87	107	110	113	115	110	110
Z toho biopalivá podľa článku 21 ods. 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	15	30
Z toho dovoz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vodík z obnoviteľných zdrojov energie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrická energia z obnoviteľných zdrojov	8	8	8	9	9	9	10	11	13	14	16	17
Z toho cestná doprava	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	4	5
Z toho alternatívny spôsob inej ako cestnej dopravy	8	8	8	9	9	9	10	10	11	11	12	12
Iné - bioplyn	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	4	5
Z toho biopalivá podľa článku 21 ods. 2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	4	5
Spolu	8	90	94	98	103	120	147	155	165	197	195	207

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

5.2. Celkový očakávaný príspevok opatrení v oblasti energetickej účinnosti a úspory energie k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 a k splneniu orientačnej trajektórie pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie, tepla a chladu a v doprave

Očakávaná celková energetická úspora v roku 2020 oproti referenčnému scenáru je 1 218 ktoe (viď tabuľku 1). Jej výšku v danom roku najviac ovplyvnil sektor spotreby tepla a chladu, v ktorom sa vďaka opatreniam energetickej efektívnosti (najmä zateplovanie) predpokladá zníženie spotreby energie oproti roku 2010. Referenčný scenár naopak počítal s nárastom spotreby energie aj v tomto sektore. V ostatných sektoroch sa počíta nárast spotreby energie v oboch scenároch.

Graf č. 4 Očakávaná energetická úspora

5.3. Hodnotenie vplyvov (nepovinné)

5.4. Príprava národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov a pokračovanie v jeho realizácii

- a) Ako boli regionálne a/alebo miestne orgány a/alebo mestá zapojené do prípravy tohto akčného plánu? Zapojili sa iné subjekty?

Pri príprave akčného plánu sa zúčastnili odborní pracovníci z nasledujúcich ministerstiev: Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a Ministerstva financií SR. Okrem ministerstiev boli zastúpené nasledovné organizácie: Slovenská inovačná a energetická agentúra, Slovenský zväz výrobcov tepla, Združenie pre výrobu a využitie biopalív a zástupcovia výrobcov motorových palív a tepla.

Akčný plán zohľadnil aj aktuálne výstupy z projektov „RE-Shaping project“ a „REPAP 2020“, ktoré boli prekonzultované na stretnutí expertov v Bratislave.

- b) Existujú plány na rozvoj regionálnych/miestnych stratégií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov? Ak áno, mohli by ste ich objasniť? V prípade, že príslušné právomoci budú delegované na regionálne/miestne úrovne, aký mechanizmus zabezpečí súlad s národným cieľom?

Plány na rozvoj OZE na miestnej úrovni sú uvedené v Koncepciách rozvoja obce v tepelnej energetike. Tie sú odvetvovou koncepciou obce a použijú sa pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie obce.

- c) Vysvetlite verejnú konzultáciu uskutočnenú pri príprave tohto akčného plánu

Akčný plán je predmetom pripomienkového konania a v rámci toho konania verejnosť má právo vznášať k nemu pripomienky. Následne po vznesení pripomienok sa môže uskutočniť verejná konzultácia pripomienok.

- d) Uveďte vaše národné kontaktné miesto/národný orgán alebo subjekt zodpovedný za vykonávanie akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov.

Zodpovedným subjektom je Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR.

- e) Disponujete monitorovacím systémom vrátane ukazovateľov pre individuálne opatrenia a nástroje s cieľom pokračovať vo vykonávaní akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov? Ak áno, mohli by ste uviesť viac podrobností?

Štatistický úrad SR vedie energetickú štatistiku. Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR pri sledovaní potrebných ukazovateľov vychádza z tejto štatistiky. V prípade potreby sledovania ukazovateľov individuálnych opatrení a nástrojov je možné doplniť súčasné vedenie energetickej štatistiky na Štatistickom úrade SR alebo zaviesť sledovanie vybraných ukazovateľov v rámci Ministerstva hospodárstva a výstavby SR.